

คู่มือ

การเรียนรู้การสอน

เรื่อง

การใช้รถใช้ถนน

อย่างถูกต้องปลอดภัย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

โครงการรณรงค์เสริมสร้างวินัยจราจรเพื่อความปลอดภัยสำหรับเด็กและเยาวชน
ของกระทรวงศึกษาธิการ

Traffic Safety Education for Children and Youth Program
by Ministry of Education

คู่มือ
การเรียนรู้การสอน
เรื่อง
การใช้รถใช้ถนน
อย่างถูกต้องปลอดภัย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

โครงการรณรงค์เสริมสร้างวินัยจราจรเพื่อความปลอดภัยสำหรับเด็กและเยาวชน
ของกระทรวงศึกษาธิการ
Traffic Safety Education for Children and Youth Program
by Ministry of Education

คู่มือการเรียนรู้การสอน เรื่อง การใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

© สงวนลิขสิทธิ์ กระทรวงศึกษาธิการ

พิมพ์เผยแพร่ในสถานศึกษา ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2546

จำนวน 40,000 เล่ม

ISBN 974-269-4001

ข้อมูลบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, กระทรวงศึกษาธิการ.

คู่มือการเรียนรู้การสอน เรื่อง การใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3.- กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ,
2546. 69 หน้า.

1. จราจร 2. ความปลอดภัยในท้องถนน

I ชื่อเรื่อง

363.125

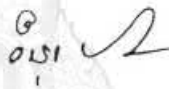
ISBN 974-269-4001

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
เรื่อง อนุญาตให้ใช้หนังสือในโรงเรียน

ด้วยสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำคู่มือการเรียนการสอน เรื่อง การใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ขึ้น เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน ระดับประถมศึกษา และรณรงค์เสริมสร้างวินัยจราจร กระทรวงศึกษาธิการได้พิจารณาแล้ว อนุญาตให้ใช้หนังสือในโรงเรียนได้

ประกาศ ณ วันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2546

(นายออรุณ จันทวานิช)

รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน

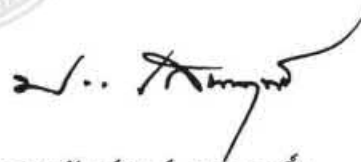
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

การเกิดอุบัติเหตุจากการจราจร เป็นปัญหาเร่งด่วนที่จำเป็นต้องได้รับการป้องกันและแก้ไข เพราะเป็นสาเหตุที่ทำให้คนไทยเสียชีวิตเป็นอันดับสองรองจากโรคหัวใจ กระทรวงศึกษาธิการ ได้ตระหนักในปัญหาดังกล่าวมาโดยตลอด และเห็นว่าการให้ความรู้ความเข้าใจ การปลูกฝัง คุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนการฝึกทักษะด้านการจราจรที่ถูกต้องจะช่วยป้องกัน และลดปัญหาดังกล่าวได้ จึงได้กำหนดให้นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องการป้องกันอุบัติเหตุจากการเดินทางหรือ การจราจรทุกระดับชั้น และได้ดำเนินโครงการเสริมสร้างวินัยจราจรเด็กและเยาวชน มาตั้งแต่ พ.ศ. 2536 จนถึงปัจจุบัน ในปี พ.ศ. 2543-2546 ได้จัดจ้างที่ปรึกษาจากประเทศออสเตรเลีย ซึ่งมีความเชี่ยวชาญด้านความปลอดภัยบนท้องถนนมาจัดทำและพัฒนาสื่อการเรียนการสอน เรื่องการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย ทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา เพื่อเผยแพร่ในสถานศึกษา

หนังสือคู่มือการเรียนการสอน เรื่อง การใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 เป็นส่วนหนึ่งของสื่อการเรียนการสอนตามโครงการดังกล่าว ซึ่งจัดทำสำหรับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 1-6 จำนวน 6 เล่ม และระดับมัธยมศึกษา จำนวน 1 เล่ม โดยมุ่งหวังจะให้ครูและนักเรียน ใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้การใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย และสามารถนำไปใช้ ในชีวิตประจำวันได้

กรมวิชาการหวังว่า หนังสือเล่มนี้จะอำนวยประโยชน์แก่ครูและนักเรียนในการเรียนรู้ เรื่องการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัยได้เป็นอย่างดี กรมวิชาการขอขอบคุณผู้มีส่วน เกี่ยวข้องไว้ ณ ที่นี้

(นายประพัฒน์พงศ์ เสนาฤทธิ์)

อธิบดีกรมวิชาการ

21 มีนาคม 2546

บทนำ

สืบเนื่องจาก กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินกิจกรรมโครงการรณรงค์เสริมสร้างวินัยจราจรเด็กและเยาวชนของกระทรวงศึกษาธิการ มาตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2536 และในปีพุทธศักราช 2543-2544 รัฐบาลโดยกระทรวงคมนาคมได้จัดสรรเงินกู้จากธนาคารพัฒนาเอเซีย (Asian Development Bank) ให้กระทรวงศึกษาธิการได้จัดจ้างที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาแผนงาน/โครงการเพื่อการเรียนการสอนและบุคลากรของโครงการให้มีความเป็นมาตรฐานสากลเทียบเท่านานาชาติอารยประเทศมากขึ้น กระทรวงศึกษาธิการจึงได้จัดจ้างที่ปรึกษาจากประเทศออสเตรเลีย ซึ่งมีความเชี่ยวชาญด้านความปลอดภัยบนท้องถนน คือบริษัท ARRB Transport Research Ltd. ซึ่งเป็นหน่วยงานภายใต้การดูแลของรัฐบาลออสเตรเลีย โดยมี Mr. Robert Klein เป็นหัวหน้าคณะที่ปรึกษาโครงการ จากการพัฒนาโครงการใช้ระยะเวลาทั้งหมด 10 เดือนนั้น คณะที่ปรึกษาได้ดำเนินการศึกษาวิจัย ออกแบบ ทดลอง และจัดทำสื่อการเรียนการสอนการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องและปลอดภัยให้เด็กและเยาวชน ในระดับประถมศึกษา จำนวน 6 เล่ม ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 1 เล่ม แผนภาพประกอบการใช้คู่มือและคู่มือแนะนำการจัดกิจกรรมเสริม เป็นต้น นอกจากนี้ยังได้มีการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรต้นแบบที่เป็นเจ้าหน้าที่ ครู/อาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ

ทั้งนี้กระทรวงศึกษาธิการเห็นว่าคู่มือการเรียนการสอนนี้ จะเป็นประโยชน์กับเด็กและเยาวชน สถานศึกษา และกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง จึงได้เสนอให้กรมวิชาการนำไปใช้ประกอบหลักสูตรการเรียนการสอนด้านความปลอดภัยตามความเหมาะสมต่อไป

กระทรวงศึกษาธิการ

คำปรารภ

จากคณะที่ปรึกษา

คณะกรรมการศึกษาวิจัยทางถนนและการจราจรขนส่งประเทศออสเตรเลีย (บริษัท ARRB Transport Research Ltd.) และคณะที่ปรึกษาประเทศไทยรวมถึงทีมงานทุกคนขอขอบคุณสำหรับความร่วมมือและความช่วยเหลือที่ได้รับจากบุคคลและหน่วยงานต่างๆ ผู้ซึ่งให้ความอนุเคราะห์จนโครงการประสบความสำเร็จด้วยดีในระหว่างที่มีการดำเนินโครงการ ทางที่ปรึกษาได้ทดลองใช้แบบจำลองการเรียนการสอน เรื่อง การใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย สื่อการเรียนการสอน สื่อการจัดฝึกอบรมและประเมินความพร้อมเพื่อนำไปใช้ในระบบการศึกษาไทยต่อไป สื่อการเรียนการสอนต่างๆ สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมของนักเรียนให้เป็นผู้ใช้รถใช้ถนนที่ปลอดภัยมากยิ่งขึ้นเพื่อช่วยแก้ปัญหาอัตราการเสียชีวิตของนักเรียนจากอุบัติเหตุทางถนนที่เพิ่มขึ้น

มีสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการทั้งสิ้น 114 แห่งจากจังหวัดน่าน 16 จังหวัดซึ่งชี้ให้เห็นว่าระบบการศึกษาของไทยประกอบด้วยความร่วมมือกันของผู้ปกครอง หน่วยงานรัฐบาลและเอกชนที่เกี่ยวข้องจะสามารถพัฒนาโปรแกรมการเรียนการสอนด้านการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัยที่ดีและเหมาะสมซึ่งจะช่วยให้อัตราการเสียชีวิตบนท้องถนนลดลง

การดำเนินงานตลอดระยะเวลา 10 เดือนที่ผ่านมาของคณะที่ปรึกษาได้รับความร่วมมือเป็นอันดีจากทุกหน่วยงานดังนี้

สถานศึกษานำร่องทั้งระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาจำนวนทั้งสิ้น 114 แห่งใน 16 จังหวัดน่าน และกรุงเทพมหานคร
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดทั้ง 16 จังหวัด และส่วนกลางกรุงเทพมหานคร
หัวหน้ากลุ่มงานกีฬาพลานามัยและกิจการพิเศษของจังหวัดน่านทั้ง 16 จังหวัด
สารวัตรจราจร และคณะเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรทั้ง 16 จังหวัดน่าน และสถานีตำรวจนครบาลที่
สถานศึกษาตั้งอยู่ของกรุงเทพมหานคร
กระทรวงคมนาคม และโครงการ SweRoad
กรมการขนส่งทางบก
กรมทางหลวง
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
กระทรวงสาธารณสุข
โรงพยาบาลศูนย์ขอนแก่น
กระทรวงการคลัง
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (Asian Development Bank-ADB)
คณะกรรมการอำนวยการและคณะทำงานโครงการรณรงค์เสริมสร้างวินัยจราจรเด็กและเยาวชนของ
กระทรวงศึกษาธิการทุกท่าน
ภาครัฐและภาคเอกชนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ที่สำคัญอย่างยิ่งข้าพเจ้าขอขอบคุณผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงศึกษาธิการที่ให้ความอนุเคราะห์ ดูแล และให้คำแนะนำในเรื่องต่างๆ ตลอดระยะเวลาที่ดำเนินโครงการคือ

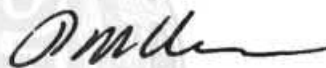
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (ดร.พนม พงษ์ไพบูลย์)

อธิบดีกรมวิชาการ (ดร.ประพัฒน์พงศ์ เสนาฤทธิ์)

ผู้ช่วยปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (นายบุญรัตน์ วงศ์ใหญ่)

ท้ายที่สุดนี้ขอขอบคุณฝ่ายเลขานุการคณะทำงานโครงการฯ สำนักงานกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งนำคณะโดยผู้อำนวยการสำนักงานกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และข้าพเจ้าขอขอบคุณเป็นพิเศษสำหรับความร่วมมือในการประสานงานอย่างดียิ่งทั้งทางด้านการบริหารและด้านวิชาการ ของเจ้าหน้าที่ที่เป็นเลขานุการคณะทำงานโครงการฯ คือ นางสาวอภิญญา บุญจิตย์ และนางสาวพุทธรักษา เรืองอาจ

การให้การศึกษาด้านการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัยถือได้ว่าเป็นการแก้ไขปัญหาในระยะยาว ซึ่งโครงการนี้ได้วางรากฐานที่มั่นคงในการดำเนินงานในอนาคตเพื่อเพิ่มความปลอดภัยและการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของเด็กและเยาวชนไทยจากการป้องกันและลดอุบัติเหตุบนท้องถนน

Robert Klein

The Consultant Team Leader

สารบัญ

หน้า

คำนำ

บทนำ

คำปรารภ

สารบัญ

แบบจำลองการเรียนการสอนเรื่องการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย 1

คำชี้แจงการใช้คู่มือการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา 5

ขอบข่ายเนื้อหาและลำดับบทเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 12

บทที่ 1 สถานการณ์ที่วุ่นวาย 14

บทที่ 2 เรามีเวลาหรือไม่ 22

บทที่ 3 สภาพอากาศในแต่ละวัน 25

บทที่ 4 ป้ายจราจรช่วยให้การขับขี่ปลอดภัย 32

บทที่ 5 เรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ 37

บทที่ 6 จากมุมมองของผู้ขับขี่ 42

บทที่ 7 การโดยสาร 48

ภาคผนวก

ใบความรู้ 53

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 63

รายนามคณะกรรมการอำนวยการและคณะทำงาน 64

รายนามคณะกรรมการบริหารงาน กำกับศึกษา ดูแล ตรวจสอบ และติดตามการดำเนินงานโครงการ 67

รายนามคณะที่ปรึกษา 69

แบบจำลองการเรียนรู้การสอน

เรื่องการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย

องค์ประกอบหลัก

การเรียนรู้การสอนเรื่องการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย ถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญของกลยุทธ์การดำเนินงานเพื่อการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัยทั้งในระดับประเทศและระดับสากล จากการศึกษาพบว่าการให้ความรู้แก่เด็กในเรื่องการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัยจะมีประสิทธิภาพสูงสุดถ้าเริ่มต้นการเรียนรู้การสอนตั้งแต่เยาว์วัย อยู่ภายในบริเวณชุมชนของตนเอง เป็นสิ่งที่ปฏิบัติได้จริงภายใต้สภาพแวดล้อมของท้องถิ่น มีการบรรจุไว้ในหลักสูตรการศึกษา ให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วม และมีความเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กในแต่ละวัย

การเดินทางของเด็กส่วนใหญ่จะเป็นการเดินทางจากบ้านไปสถานศึกษา ดังนั้น การจัดการเรียนรู้การสอนที่ดีที่สุดคือ การฝึกฝนการใช้เส้นทางที่ปลอดภัยจากบ้านไปสถานศึกษา โดยมีกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่มีลักษณะ ดังนี้

เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กในแต่ละวัย

บรรจุไว้ในหลักสูตรการศึกษา

ให้พ่อแม่และผู้ปกครองได้มีส่วนร่วม

สามารถปฏิบัติได้จริง เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันและภายในท้องถิ่น

พัฒนาการของเด็กในแต่ละวัย

เมื่อเด็กเติบโตขึ้นตามวัย เด็กควรได้รับโอกาสและประสบการณ์ที่จำเป็นเพื่อการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การให้การศึกษาเรื่องการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย จึงต้องเริ่มตั้งแต่เด็กยังอยู่ในเยาว์วัย และเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กในวัยนั้นๆ ประสบการณ์จะช่วยให้เด็กสามารถเข้าใจได้เอง เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้รถใช้ถนนอย่างปลอดภัย สิ่งสำคัญที่ควรคำนึงถึงอยู่เสมอคือ การเปิดโอกาสให้เด็กได้สัมผัสประสบการณ์ เนื่องจากความสามารถของเด็กในการนำความรู้จากสถานการณ์หนึ่ง ไปใช้ในอีกสถานการณ์หนึ่งยังมีขีดจำกัด

เด็กมักจะท่องจำกฎหรือบอกประเด็นความปลอดภัยต่างๆ บนท้องถนนได้ แต่ไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้ เด็กในช่วงอายุระหว่าง 0 ถึง 10 ปี ส่วนใหญ่ยังไม่มีทักษะและความสามารถทางกายเพียงพอที่จะใช้รถใช้ถนนได้อย่างปลอดภัยตามลำพัง การปลูกฝังพฤติกรรมที่ปลอดภัยจะต้องใช้เวลาในการพัฒนา ต้องมีการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง รวมทั้งบังคับและย้ำเตือนตลอดเวลา ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาไปจนถึงระดับมัธยมศึกษา และอาชีวศึกษา ซึ่งนำเสนอในลักษณะของแผนภาพเพื่อแสดงขั้นตอนการเรียนรู้ที่สำคัญเกี่ยวกับการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัยสำหรับเด็กในแต่ละวัย

การบรรจุไว้ในหลักสูตรการศึกษา

ควรมีการจัดการเรียนรู้การสอนเรื่องการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง และครอบคลุมทุกระดับชั้นและทุกสถานศึกษาตามระบบการศึกษาของไทย และควรเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการศึกษาในสถานศึกษาทุกแห่ง

การตัดสินใจว่าวิธีใดดีที่สุดในการจัดการเรียนการสอน เรื่องนี้ควรเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาแต่ละแห่งและครู/อาจารย์ในสถานศึกษานั้นๆ แต่ปัจจัยอื่นๆ เช่น ความสนใจและการฝึกอบรมของครู/อาจารย์ก็จำเป็นต้องนำมาพิจารณาประกอบการตัดสินใจด้วย การเรียนการสอนในหัวข้อนี้ไม่จำเป็นว่าจะต้องแยกสอนเป็นอีกหนึ่งรายวิชาเสมอไป แต่สามารถนำมาบูรณาการเข้ากับวิชาอื่นๆ หรือจัดเป็นกิจกรรมเสริมเข้ากับชมรม ชั่วโมงยุวภาษาต ลูกเสือ และเนตรนารี และเมื่อมีการเข้าค่ายต่างๆ อย่างไรก็ตาม การเรียนการสอนเรื่องการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย ควรกำหนดไว้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการศึกษาที่มีการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ไม่ใช่เป็นวิชาที่สอนเพียงครั้งเดียวแล้วหยุดไป หรือเป็นวิชาที่สอนเฉพาะช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งเท่านั้น

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ผลการวิจัยยืนยันว่า การเรียนการสอนเรื่องการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัยจะมีประสิทธิภาพมากที่สุดเมื่อเป็นการเรียนการสอนแบบผสมผสานระหว่างบ้านและสถานศึกษา เด็กจำเป็นที่จะต้องได้รับประสบการณ์ตรงจากสภาพการจราจรที่เป็นจริงควบคู่ไปกับการเรียนการสอนในชั้นเรียนและการทำกิจกรรมที่บ้าน เพื่อให้เด็กมีความรู้ พัฒนาทักษะและเจตคติที่จำเป็นในการใช้รถใช้ถนนอย่างมีประสิทธิภาพปลอดภัย

ผู้ปกครองคือ ตัวแปรสำคัญในการเรียนรู้ของเด็กเกี่ยวกับการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย ความร่วมมือของผู้ปกครองจะช่วยให้โครงการต่างๆ ประสบความสำเร็จ ทั้งนี้ด้วยการให้การสนับสนุน เป็นตัวอย่างที่ดี และมีพฤติกรรมที่ปลอดภัย เช่น การให้การดูแลอย่างใกล้ชิด สถานศึกษาควรพิจารณาตั้งกลุ่มผู้ปกครองที่สามารถร่วมทำกิจกรรมที่สถานศึกษา เพื่อช่วยครู/อาจารย์นำเด็กออกฝึกภาคปฏิบัตินอกสถานที่

กิจกรรมภาคปฏิบัติในชุมชน

จากการศึกษาพบว่าบริเวณชุมชนของเด็กเป็นสถานที่ที่ดีที่สุดในการสอนเรื่องการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย เพราะเป็นสถานที่ที่มีสถานการณ์การใช้รถใช้ถนนที่หลากหลาย (ขึ้นอยู่กับที่ตั้งของสถานศึกษา และที่พักอาศัยของเด็ก) และเป็นທີ່ที่เด็กต้องเกี่ยวข้องกับการใช้รถใช้ถนนบ่อยครั้งที่สุด และเสี่ยงอันตรายมากที่สุด ดังนั้น สภาพแวดล้อมในท้องถิ่นจึงช่วยพัฒนาทักษะ ความรู้ และพฤติกรรมในสถานการณ์จริงได้อีกด้วย

ตามปกติคนไทยโดยทั่วไปมักจะเดินทางไป-มาทั้งภายในชุมชนและนอกเขตชุมชนของตนอยู่เสมอ ดังนั้นสถานศึกษาไม่ว่าจะตั้งอยู่ที่ใดควรสอนเด็กเกี่ยวกับการจราจรที่ปลอดภัยให้ครอบคลุมทุกสถานการณ์ นั่นคือสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ทางไกลก็ควรสอนเรื่องการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัยของเมืองใหญ่เช่นเดียวกับของท้องถิ่นด้วย

การเรียนการสอนและพฤติกรรมป้องกัน

การเรียนการสอนเรื่องการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัยมีจุดมุ่งหมายที่จะเพิ่มความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพการจราจร เพื่อที่เด็กจะเป็นผู้ใช้รถใช้ถนนที่มีประสิทธิภาพ และสามารถดูแลรับผิดชอบความปลอดภัยของตนเองได้ (Petit, 1996) การเรียนการสอนเรื่องการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย จะเกี่ยวข้องกับ ข้อมูล

ความคิด ทักษะ พฤติกรรม เจตคติ ค่านิยม และความเชื่อของบุคคลหรือกลุ่มคนที่ใช้รถใช้ถนนในการเดินทางไป-มาอย่างรับผิดชอบและปลอดภัย โดยลักษณะของกิจกรรมการเรียนการสอนจะช่วยให้เด็ก

เพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับระบบการจราจรทางถนนและพฤติกรรมป้องกันเพื่อความปลอดภัย

โน้มน้าวให้เกิดแรงกระตุ้นที่จะปฏิบัติตามอย่างปลอดภัยและเกิดเจตคติที่ดีเกี่ยวกับประเด็นความปลอดภัยต่างๆ (หรือมีระเบียบวินัยในเรื่องความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น)

พัฒนาทักษะที่ช่วยให้แต่ละบุคคลสามารถปฏิบัติตามอย่างปลอดภัยเมื่อต้องใช้รถใช้ถนนได้

พฤติกรรมป้องกัน คือ กฎที่ผู้ใหญ่กำหนด สิ่งที่ต้องทำก็คือ เชื่อฟังและปฏิบัติตามโดยใช้อุปกรณ์นิรภัยที่มีหรือทำตามกฎข้อบังคับ แบ่งออกได้เป็นมาตรการทางด้านร่างกาย เช่น ต้องสวมหมวกนิรภัยและคาดเข็มขัดนิรภัย และมาตรการทางสังคม เช่น เด็กจะต้องมีผู้ใหญ่ดูแลทุกครั้งเมื่อใช้รถใช้ถนน แม้อาจจะดูเป็นสิ่งที่ธรรมดา แต่พฤติกรรมป้องกันสามารถช่วยลดการเสียชีวิตและบาดเจ็บได้

แบบจำลองการเรียนการสอนนี้ยังมีการเรียนการสอนเรื่อง การใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัยในสถานศึกษาเพื่อนำไปสู่พฤติกรรมป้องกัน เช่น การสวมหมวกนิรภัยในขณะที่ขับซิ่งรถจักรยานและรถจักรยานยนต์และการคาดเข็มขัดนิรภัยของผู้ใช้รถ เป็นต้น

ผู้ให้การศึกษาเกี่ยวกับการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย

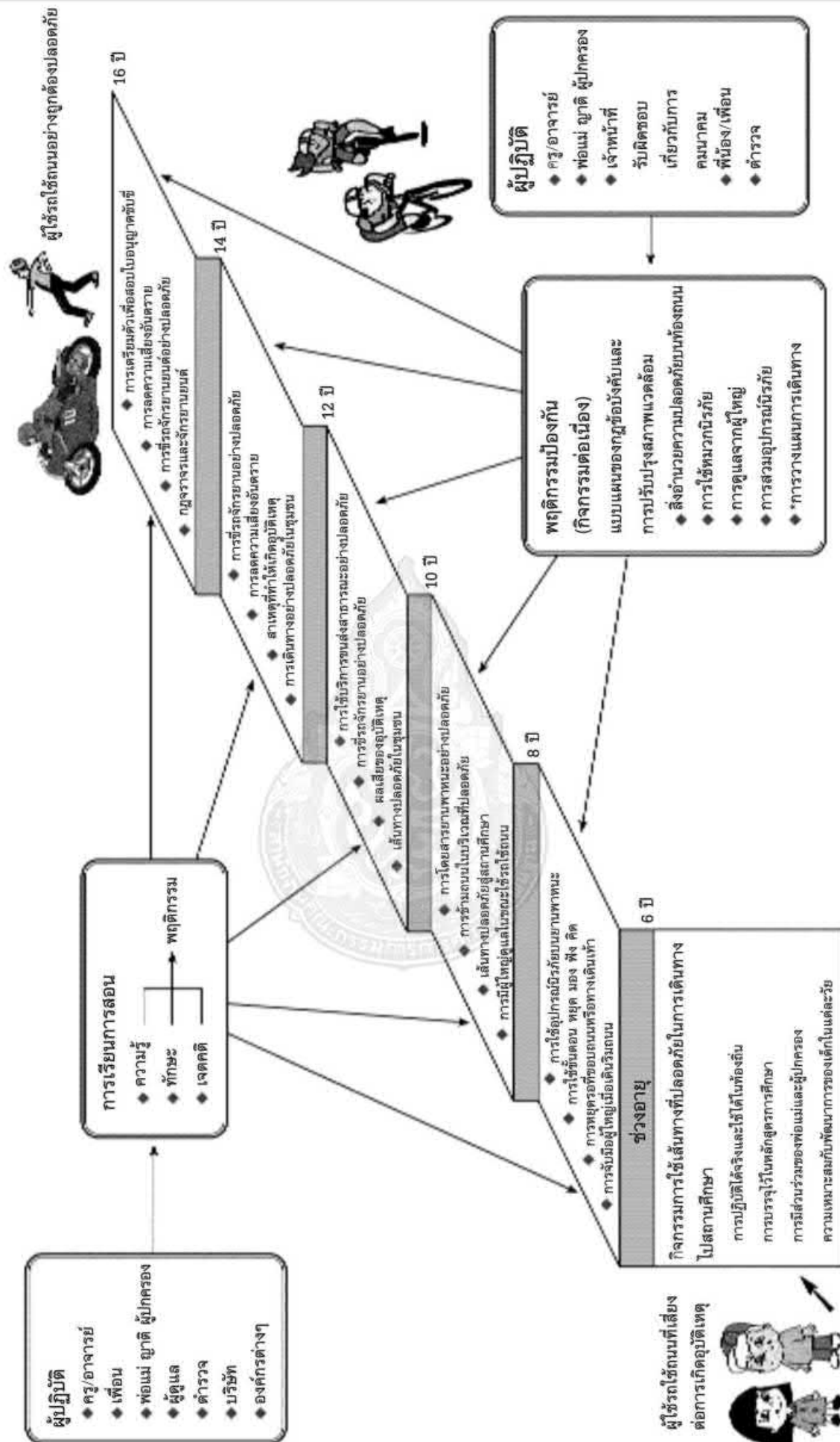
เป็นความรับผิดชอบของชุมชนที่ต้องแน่ใจว่า เด็กได้รับการคุ้มครองในขณะที่ใช้รถใช้ถนน และพวกเขาเป็นผู้ใช้รถใช้ถนนอย่างปลอดภัยและรับผิดชอบ การให้การศึกษาเรื่องการใช้รถใช้ถนนจะมีประสิทธิภาพสูงสุด เมื่อครู/อาจารย์สามารถทำงานร่วมกับผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่ตำรวจ และบุคคลอื่นที่ให้ความสนใจในเรื่องนี้เพื่อให้ความรู้แก่เด็กไปในทิศทางเดียวกันและสอดคล้องซึ่งกันและกัน บทเรียนที่ครู/อาจารย์สอน จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีความสนใจในความปลอดภัยและความเป็นอยู่ที่ดีของเด็ก ในแบบจำลองการเรียนการสอนเรื่องการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัยนี้บุคลากรและองค์กรต่างๆ จะเป็นที่รู้จักในฐานะ “ผู้ถ่ายทอด” สถานศึกษาจึงควรเปิดโอกาสให้บุคลากรและองค์กรเหล่านั้นได้มีส่วนช่วยและสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอนเท่าที่เป็นไปได้

เอกสารอ้างอิง

Petit, F. (1996). Children's competence as road users: The relevance of child development theory and research. Road and Traffic Authority, Road Safety and Traffic Management Directorate, Research Note RN 7/9

แผนภาพ : แบบจำลองการเรียนรู้ที่ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย

คำชี้แจง

การใช้คู่มือการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา

คู่มือการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา ได้จัดทำขึ้นเพื่อช่วยให้สถานศึกษาสามารถวางแผน พัฒนาและจัดการเรียนการสอนเรื่องการใช้รถใช้ถนนได้อย่างถูกต้องปลอดภัยได้อย่างครอบคลุมและต่อเนื่อง

จุดประสงค์หลักของการเรียนการสอน

เพื่อเสริมสร้างและอบรมให้นักเรียนมีพฤติกรรมการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัยและมีความรับผิดชอบ เพื่อสนับสนุนให้นักเรียนได้เรียนรู้และจำแนกประเภทของสถานการณ์การใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องและปฏิบัติตนอย่างปลอดภัยในสถานการณ์นั้น

เพื่อให้ผู้ปกครองได้รับรู้ถึงข้อจำกัดทางร่างกายและจิตใจของเด็ก เมื่อเขาต้องใช้รถใช้ถนน รวมทั้ง ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาเมื่อนักเรียนเรียนรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยและพฤติกรรมต่างๆ เช่น การดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด เป็นต้น

เพื่อเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแก่ครูและนักเรียน

เพื่อพัฒนาความรู้ เจตคติ ทักษะ และพฤติกรรมที่เหมาะสมในการใช้รถใช้ถนนที่ปลอดภัย

ส่วนประกอบสำคัญ 2 ส่วนของการจัดการเรียนการสอน

กิจกรรมปฏิบัติที่สถานศึกษา คือ กิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งครูและนักเรียนปฏิบัติที่สถานศึกษา

กิจกรรมปฏิบัติที่บ้าน คือ กิจกรรมที่นักเรียนและผู้ปกครองปฏิบัติที่บ้าน

เนื้อหาในบทเรียนออกแบบขึ้นเพื่อสนับสนุนให้นักเรียนได้ตรวจสอบและเข้าใจถึงสภาพการจราจร มีการฝึกปฏิบัติในเรื่องพฤติกรรมการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย และเรียนรู้เกี่ยวกับกฎข้อบังคับต่างๆ จุดมุ่งหมายอีกประการก็คือ เพื่อสอนให้นักเรียนรู้จักพิจารณาการกระทำของตนเองและผลลัพธ์ที่อาจเกิดขึ้น ช่วยให้นักเรียนสามารถตัดสินใจอย่างมีเหตุผล และเมื่อเขาเติบโตไปจะได้มีความรับผิดชอบต่อความปลอดภัยของตนเองมากยิ่งขึ้น

ลำดับการเรียนการสอนในบทเรียน

ลำดับการเรียนการสอนในบทเรียนพัฒนาขึ้นจากแบบจำลองการเรียนการสอนเรื่องการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย และสอดคล้องกับหลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 บทเรียนออกแบบขึ้นในลักษณะที่นักเรียนสามารถทบทวนความเข้าใจ เพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์มากขึ้น ตลอดจนการจัดการเรียนการสอนและขอแนะนำให้มีการจัดการเรียนการสอนไปตามลำดับของบทเรียนที่กำหนด

บทเรียนจะประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 3 ส่วน คือ **การเรียนรู้ในชั้นเรียน กิจกรรมปฏิบัติที่สถานศึกษา และกิจกรรมปฏิบัติที่บ้าน** ครูผู้สอนจำเป็นต้องมีการวางแผนการสอนล่วงหน้าเพื่อพิจารณาจัดการเรียนการสอนให้ต่อเนื่องกัน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับสภาพของท้องถิ่น เช่น ข้อจำกัดด้านเวลา สภาพแวดล้อม และความช่วยเหลืออื่นๆ ที่จะให้นักเรียนได้ ดังนั้น ควรมีแผนการจัดการเรียนการสอนที่ยืดหยุ่นและเหมาะสมกับสถานศึกษาในแต่ละท้องถิ่น

โครงสร้างบทเรียน

บทเรียนแต่ละบทเสนอสาระของบทเรียนออกเป็นหัวข้อย่อยๆ เพื่อถ่ายทอดความเข้าใจและช่วยให้ครูผู้สอนทราบถึงโครงสร้างและเนื้อหาของบทเรียน ในแต่ละบทเรียนจะประกอบด้วยหัวข้อย่อยดังนี้

ประเด็นเกี่ยวกับความปลอดภัย :

เป็นข้อมูลความปลอดภัยที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนบทนี้ ซึ่งปรากฏอยู่ในตอนต้นของข้อมูลสำหรับครูและผู้ปกครอง

จุดประสงค์การเรียนรู้ :

ขอบข่ายของเนื้อหาและสิ่งที่นักเรียนควรทราบ

จุดประสงค์นำทาง :

สิ่งที่คาดว่านักเรียนจะได้รับจากบทเรียน เพื่อให้สามารถปฏิบัติหรือเรียนรู้ตามที่กำหนดในจุดประสงค์การเรียนรู้

การเตรียมการสอน :

สิ่งที่ครูผู้สอนต้องจัดเตรียมหรือทำก่อนที่จะเริ่มบทเรียน

สาระสำคัญของการสอน :

เนื้อหา และการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมสำหรับนักเรียน

กิจกรรมการเรียนการสอน :

เป็นกิจกรรมที่ครูผู้สอนจะใช้สอนเพื่อให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการสร้างเสริมประสบการณ์ ฝึกฝน พัฒนา ทักษะ และความรู้จากสถานการณ์จริง

กิจกรรมเสริม :

เป็นกิจกรรมเพิ่มเติมที่ครูผู้สอนจะใช้เพื่อขยายขอบข่ายและพัฒนาการเรียนการสอนและให้นักเรียนได้เพิ่มพูนประสบการณ์จากสิ่งที่ได้เรียนรู้ผ่านสาระการเรียนรู้อื่นๆ เช่น สาระการเรียนรู้ทางภาษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ศิลปะ และการงานอาชีพและเทคโนโลยี ซึ่งได้นำเสนอการเชื่อมโยงบทเรียนเข้ากับกลุ่มประสบการณ์ หรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมตามหลักสูตรการศึกษาไว้ในขอบข่ายของเนื้อหาและลำดับบทเรียน

กิจกรรมปฏิบัติที่สถานศึกษา

กิจกรรมที่กำหนดขึ้นนั้นส่งเสริมให้นักเรียน ทำกิจกรรมสำรวจได้อย่างกว้างขวาง ขณะเดียวกันครูผู้สอนก็สามารถใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนไปพร้อมๆ กัน และครูผู้สอนสามารถนำไปปรับใช้ได้ตามความต้องการ

ลำดับการเรียนรู้การสอนในบทเรียน จัดทำขึ้นโดยเน้นเนื้อหาหลัก 2 เรื่อง คือ

การเดินเท้าอย่างปลอดภัย (พัฒนาทักษะการเดินเท้าอย่างปลอดภัย รวมทั้งเจตคติและความรู้)

การเดินทางอย่างปลอดภัย (ส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมการเดินทางอย่างปลอดภัยในสถานการณ์ต่างๆ รวมทั้งการขับขี่รถจักรยานหรือจักรยานยนต์ การเป็นคนโดยสาร และการใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะ)

กิจกรรมปฏิบัติที่บ้าน

กิจกรรมที่กำหนดให้นักเรียนนำไปปฏิบัติที่บ้านเป็นกิจกรรมที่มุ่งหวังให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการให้ความรู้เรื่องการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัยแก่บุตรหลาน และต้องการให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างการเรียนรู้ที่บ้านและสถานศึกษา

ผู้ปกครองเป็นบุคคลที่ควรมีบทบาทในการสอนนักเรียนให้เรียนรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตนและช่วยเสริมสร้างพฤติกรรมของนักเรียนเพื่อการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัยในอนาคต การร่วมมือกันของผู้ปกครองและครูผู้สอนถือเป็นความร่วมมือที่ดีที่จะช่วยแก้ไขจุดอ่อนของการเรียนรู้ กล่าวคือผู้ปกครองมีความห่วงใยต่อบุตรหลาน แต่อาจไม่มีความรู้เกี่ยวกับการฝึกฝนเรื่องความปลอดภัย และไม่ทราบพฤติกรรมการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย ที่เด็กในแต่ละวัยสามารถทำได้ ในทางกลับกันทางสถานศึกษาและครูผู้สอนอาจไม่มีเวลาพอที่จะสอนให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์และจากสถานการณ์จริง ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักเรียน ดังนั้น ความร่วมมือกันจะช่วยให้การเรียนรู้ของนักเรียนทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติเป็นไปอย่างสมบูรณ์

องค์ประกอบของกิจกรรม

คำอธิบายจุดประสงค์ของกิจกรรมซึ่งระบุไว้ในส่วนหน้าของกิจกรรมปฏิบัติที่บ้าน เพื่อชี้แจงให้ผู้ปกครองได้ทราบถึงประเด็นความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน ความคาดหวังเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เด็กในแต่ละวัยนั้นควรปฏิบัติได้ และคำแนะนำในการดำเนินกิจกรรม

ใช้แบบบันทึกการปฏิบัติกิจกรรม (ใบความรู้ 8) ที่มอบหมายให้นักเรียนทำที่บ้าน เพื่อให้มีการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้ปกครองกับครูผู้สอนเกี่ยวกับการเรียนรู้ของนักเรียน และเป็นการตรวจสอบพัฒนาการด้านการเรียนรู้ของนักเรียนอีกด้วย โดยนักเรียนอาจจัดทำเป็นแฟ้มเพื่อรวบรวมผลงานจากการทำกิจกรรมที่สถานศึกษาและที่บ้าน ซึ่งจะช่วยให้ครูผู้สอนและผู้ปกครองได้ทราบข้อมูลละเอียดยิ่งขึ้น

ครูผู้สอนควรส่งจดหมายชี้แจงผู้ปกครอง (ใบความรู้ที่ 9) ก่อนที่จะมอบหมายกิจกรรมให้นักเรียนไปทำที่บ้าน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ปกครองได้ทราบและพร้อมที่จะให้ความร่วมมือ

ผู้บริหารสถานศึกษาควรเชิญผู้ปกครองมาประชุม เพื่ออธิบายให้ทราบถึงแผนการสอน และบทบาทของผู้ปกครอง ความคาดหวังของสถานศึกษา รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้สอบถามและแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเพื่อความเข้าใจอันดี

วิธีใช้คู่มือการเรียนการสอน

เพื่อให้การใช้คู่มือการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด ควรปฏิบัติตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาคู่มือการเรียนการสอนสำหรับตลอดหนึ่งปีการศึกษาเพื่อให้คุ้นเคยกับขอบข่ายและเป้าหมายของเนื้อหา
2. ทำความเข้าใจกับประเด็นความปลอดภัย
3. วางแผนการใช้คู่มือการเรียนการสอน โดยต้องคำนึงว่า ควรจัดการเรียนการสอนเรื่องใดในช่วงเวลาใด จะให้เวลานักเรียนในการทำกิจกรรมที่บ้านนานเท่าไร เพื่อนักเรียนจะสามารถทำได้เสร็จตามที่กำหนด
4. ทำสำเนาแบบบันทึกการปฏิบัติกิจกรรมที่บ้าน (ใบความรู้ 8) และสำเนาจดหมายชี้แจงผู้ปกครอง (ใบความรู้ 9) สำหรับนักเรียนทุกคน
5. กำหนดวิธีการติดต่อสื่อสารระหว่างครูผู้สอนและผู้ปกครองของนักเรียนแต่ละคนเพื่อให้การปฏิบัติกิจกรรมที่บ้านสำเร็จลุล่วงด้วยดี เช่น อาจจัดประชุมผู้ปกครองขึ้น เป็นต้น
6. ดำเนินการตามคู่มือการเรียนการสอน
7. ประเมินผลการเรียนของนักเรียน

การปฏิบัติกิจกรรมภายนอกโรงเรียน

เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นที่จะต้องให้นักเรียนได้มีโอกาสเดินสำรวจสภาพการจราจรจริง ซึ่งการจัดกิจกรรมดังกล่าวต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของนักเรียนเป็นสำคัญ ดังนั้น ครูผู้สอนควรจะขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่อื่นๆ ของสถานศึกษา และเจ้าหน้าที่ตำรวจในการให้การดูแลความปลอดภัยแก่นักเรียน ครูผู้สอนควรปรึกษากับผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานต่างๆ ที่ถูกต้อง ผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมควรได้รับทราบข้อมูลต่างๆ ล่วงหน้า เพื่อให้แน่ใจว่าผู้ปกครองมีความเข้าใจถึงบทบาทของตน และมีความรู้เกี่ยวกับทักษะความปลอดภัย ซึ่งเป็นสาระสำคัญของกิจกรรม

กิจกรรมเสริมในสถานศึกษา

กิจกรรมเสริมมีความสำคัญในการสนับสนุนให้การเรียนการสอนในชั้นเรียนประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ กิจกรรมเสริมยังช่วยให้เด็กมีประสบการณ์ตรงและพฤติกรรมป้องกันที่เกี่ยวข้องกับชุมชน ผู้ปกครองและสถานศึกษา กิจกรรมเสริมสามารถจัดขึ้นได้หลายลักษณะ ซึ่งกิจกรรมเสริมในสถานศึกษาที่ได้พัฒนาขึ้นได้แก่ โครงการเส้นทางปลอดภัยสู่สถานศึกษา กิจกรรมนี้จัดขึ้นเพื่อปรับปรุงสภาพแวดล้อมของเส้นทางที่ใช้ในการเดินทางไป-กลับจากสถานศึกษาของนักเรียน ซึ่งจะช่วยลดอุบัติเหตุจากการใช้รถใช้ถนนที่เกิดขึ้นกับนักเรียนที่เดินทางมาสถานศึกษาได้ การดำเนินกิจกรรมนี้จะประสบความสำเร็จได้ก็ต้องได้รับความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องต่างๆ คือ สถานศึกษา หน่วยงานด้านการจัดการจราจร และองค์กรบริหารของท้องถิ่น

แผนเน้นกิจกรรมประกอบด้วยการดำเนินงานหลัก 4 ประการ

1. ให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัยตามสภาพการณ์ของแต่ละสถานศึกษา
2. ดำเนินการปรับปรุง ออกแบบ และก่อสร้างด้านวิศวกรรมจราจร เกี่ยวกับทางข้ามถนนที่ปลอดภัย การจัดสถานที่รับ-ส่งนักเรียน
3. ส่งเสริมให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมที่ปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน
4. ออกกฎข้อบังคับของสถานศึกษาเพื่อการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย

เนื่องจากกิจกรรมนี้ต้องอาศัยความร่วมมือและการดำเนินงานจากผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย ดังนั้น สถานศึกษาที่มีความประสงค์ที่จะดำเนินกิจกรรมนี้ ควรขออนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อร่วมกันวางแผนการดำเนินงานให้บรรลุผล

เกม “เดินกลับบ้านอย่างปลอดภัย”

วิธีการเล่นเกม

เกมนี้เป็นเกมที่ใช้เล่นเพื่อทดสอบความรู้ในการเดินเท้า เมื่อนักเรียนเดินทางจากโรงเรียนเพื่อกลับบ้าน ซึ่งนักเรียนจะได้มีโอกาสทบทวนความเข้าใจของตนเองในเรื่องขั้นตอนการข้ามถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ปลอดภัย และไม่ปลอดภัยของคนเดินเท้า

ครู/อาจารย์ควรจัดเตรียมอุปกรณ์ดังต่อไปนี้

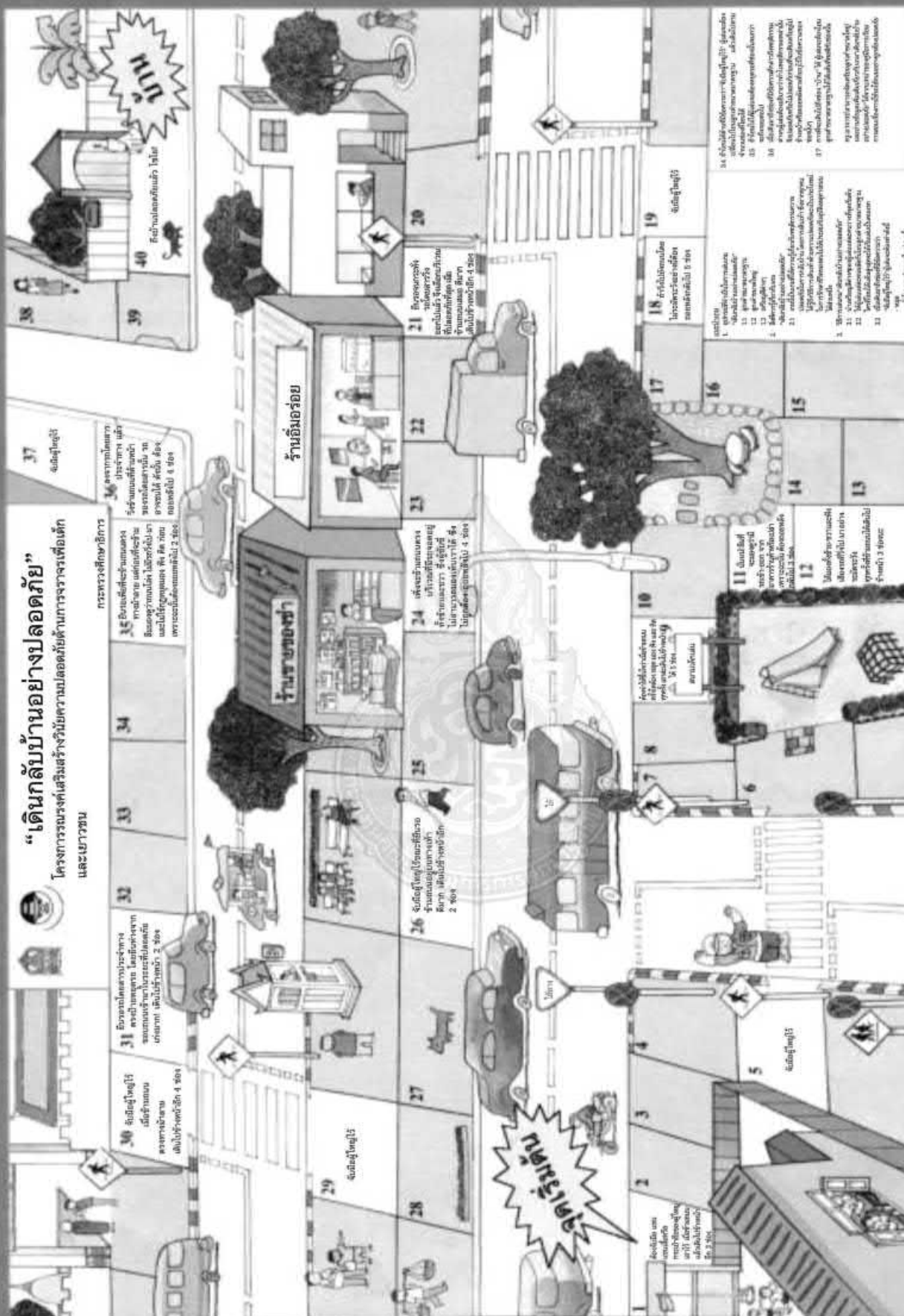
- ทำลูกเต๋ารายใหญ่ โดยถ่ายสำเนาจากแบบที่แนบมาด้วย ตัดแบบตามรอยโดยรอบแล้วพับเป็นลูกเต๋าเหรียญต่างๆ สำหรับนักเรียนแต่ละคน
- ลูกเต๋ารายขนาดมาตรฐานสำหรับนักเรียนในแต่ละกลุ่ม

การเล่นเกมนั้นเริ่มต้นโดยให้นักเรียนคนใดคนหนึ่งในแต่ละกลุ่มโยนลูกเต๋ารายขนาดมาตรฐาน แล้วเดินเหรียญไปที่หมายเลขตามจำนวนแต้มของลูกเต๋า เมื่อนักเรียนเดินเหรียญมาหยุดอยู่ที่ช่อง “จับมือผู้ใหญ่ไว้” ให้นักเรียนโยนลูกเต๋ารายขนาดใหญ่ที่ทำตามแบบไว้ ถ้านักเรียนโยนได้ด้านที่เขียนว่า “รอก่อนนะ” ให้นักเรียนรออยู่ที่ช่องเดิมจนกว่าจะถึงรอบต่อไป แต่ถ้าได้ด้านที่เขียนว่า “จับมือผู้ใหญ่ไว้” นักเรียนจะได้โยนลูกเต๋ารายขนาดมาตรฐานอีกครั้ง แล้วเดินเหรียญไปตามจำนวนแต้มที่ได้

เมื่อนักเรียนเดินเห็ญมาหยุดอยู่ที่ช่องสีแดงหรือสีเขียว นักเรียนต้องปฏิบัติดังนี้

อธิบายว่าทำไมพฤติกรรมตามข้อความในช่องดังกล่าวจึงปลอดภัยหรือไม่ปลอดภัย
เสร็จแล้วให้เดินเห็ญไปข้างหน้า หรือถอยหลังตามที่บอกไว้ในข้อความนั้น
นักเรียนที่เดินเห็ญไปถึง “บ้าน” เป็นคนแรกถือว่าเป็นผู้ชนะ

ขอบข่ายเนื้อหาและลำดับบทเรียน : ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

เนื้อหาหลัก	จุดประสงค์	ลำดับของบทเรียน	บูรณาการหลักสูตร ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533	บูรณาการหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
การเดินทาง อย่างปลอดภัย	1. ระบุกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคนเดินเท้าได้ 2. สามารถจำแนกการข้ามถนนที่ปลอดภัยและไม่ปลอดภัยได้ 3. ระบุปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจข้ามถนนได้ 4. สามารถข้ามถนนโดยใช้ขั้นตอนที่ถูกต้องในบริเวณที่ยากต่อการข้ามภายใต้การดูแลของผู้ใหญ่	1. สถานการณ์ที่วันวาย ใบงาน 1 แผ่นภาพประกอบ การเรียนการสอน 3.7 และ 16 ใบกิจกรรมที่บ้าน 1	กลุ่มประสบการณ์ สปช.	กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและ พลศึกษา ศิลปะ คณิตศาสตร์
	1. สามารถคาดคะเนเวลากับระยะทางที่จำเป็นและเหมาะสมสำหรับการข้ามถนนได้	2. เรามีเวลาหรือไม่ ใบงาน 2 แผ่นภาพประกอบ การเรียนการสอน 3 ใบความรู้ 1	กลุ่มประสบการณ์ สปช. ทักษะพื้นฐาน	กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและ พลศึกษา ศิลปะ คณิตศาสตร์
	1. ระบุปัจจัยที่มีผลต่อการมองเห็นคนเดินเท้าในสภาพอากาศและแสงสว่างที่ไม่ดี 2. ระบุและบันทึกสิ่งที่คนเดินเท้าต้องปฏิบัติเพื่อเพิ่มความปลอดภัยภายใต้สถานการณ์ดังกล่าว	3. สภาพอากาศในแต่ละวัน ใบงาน 3 แผ่นภาพประกอบ การเรียนการสอน 6 ใบความรู้ 1 ใบกิจกรรมที่บ้าน 2	กลุ่มประสบการณ์ สปช. การทำงานพื้นฐาน อาชีพ	กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและ พลศึกษา ศิลปะ การทำงานอาชีพ และเทคโนโลยี
การเดินทาง อย่างปลอดภัย	1. สามารถบอกความหมายของป้ายจราจรที่สำคัญได้ 2. สามารถจัดกลุ่มป้ายจราจรต่างๆ โดยแบ่งตามวัตถุประสงค์ของการใช้	4. ป้ายจราจรช่วยให้ การขับขี้อย่างปลอดภัย ใบงาน 4 แผ่นภาพประกอบ การเรียนการสอน 4, 5, 6 และ 7 ใบกิจกรรมที่บ้าน 3	กลุ่มประสบการณ์ สปช. ทักษะพื้นฐาน	กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและ พลศึกษา ศิลปะ คณิตศาสตร์

เนื้อหาหลัก	จุดประสงค์	ลำดับของบทเรียน	บูรณาการหลักสูตร ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533	บูรณาการหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
	1. ระบูกฎจราจร และระเบียบปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนตามสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นได้ 2. ระบุผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการฝ่าฝืนกฎหมายจราจร หรือการละเลยไม่ปฏิบัติตามระเบียบปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนนได้ 3. สามารถอธิบายการบังคับใช้กฎหมายจราจรได้	5. เรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ ใบงาน 5 แผ่นภาพประกอบ การเรียนการสอน 1 ถึง 16 ใบกิจกรรมที่บ้าน 4	กลุ่มประสบการณ์ สปช.	กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและ พลศึกษา สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม
การเดินทาง อย่างปลอดภัย	1. ระบูกฎการกระทำหรือพฤติกรรมที่รบกวนผู้ขับขี่ได้ 2. พัฒนาวิธีการที่ช่วยให้ตนเองเป็นคนโดยสารที่มีความรับผิดชอบ 3. สามารถแสดงความรับผิดชอบต่อพฤติกรรมในการโดยสารยานพาหนะของตนเองมากขึ้น	6. จากมุมมองของผู้ขับขี่ ใบงาน 6 แผ่นภาพประกอบ การเรียนการสอน 8 ถึง 9 ใบกิจกรรมที่บ้าน 5	กลุ่มประสบการณ์ สปช.	กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและ พลศึกษา ศิลปะ คณิตศาสตร์
	1. มีพฤติกรรมที่ถูกต้องปลอดภัย และมีความเหมาะสม เมื่อใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะ ภายใต้การดูแลของผู้ใหญ่	7. การโดยสาร ใบงาน 7 แผ่นภาพประกอบ การเรียนการสอน 9, 13 และ 15 ใบความรู้ 5	กลุ่มประสบการณ์ สปช.	กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและ พลศึกษา วิทยาศาสตร์

สปช. ย่อมาจาก กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

สสน. ย่อมาจาก กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย

บทที่ 1 :

สถานการณ์ที่วุ่นวาย

ประเด็นความปลอดภัย

เด็กในช่วงอายุ 8 ถึง 9 ปี จะแยกไม่ออกว่าบริเวณใดเป็นบริเวณที่สามารถข้ามถนนได้อย่างปลอดภัย พวกเขา มักคิดเอาว่าบริเวณที่ปลอดภัยคือบริเวณใดก็ตามที่ไม่มีรถยนต์วิ่งมาใกล้ และเมื่อได้ตัดสินใจว่าจะข้ามถนนตรงไหนแล้ว ก็มักจะไม่มีรถทวนการตัดสินใจซ้ำอีกครั้ง

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถประเมินสถานที่ที่จะข้ามถนน เพื่อความปลอดภัยของตนเองได้

คนเดินเท้าจะถูกลงโทษเมื่อ

- ข้ามถนนเมื่อสัญญาณไฟคนข้ามเป็นสีแดง หรือสีแดง
- ข้ามถนนนอกทางข้ามในระยะห่างไม่เกิน 100 เมตรจากทางข้าม

จุดประสงค์นำทาง

1. ระบูกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคนเดินเท้าได้
2. สามารถจำแนกการข้ามถนนที่ปลอดภัยและไม่ปลอดภัยได้
3. ระบุปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจข้ามถนนได้
4. สามารถข้ามถนนโดยใช้ขั้นตอนที่ถูกต้องในบริเวณที่ยากต่อการข้ามภายใต้การดูแลของผู้ใหญ่

การเตรียมการสอน

1. เลือกสถานที่ใกล้เคียง เพื่อพานักเรียนออกไปเดินสำรวจ โดยเฉพาะบริเวณที่ข้ามได้ยากและค่อนข้างอันตราย เช่น บริเวณใกล้ทางโค้ง บริเวณที่มีรถจอด ทางแยกที่การจราจรคับคั่ง และบริเวณทาง

ข้ามที่ปลอดภัย เช่น บริเวณที่มีการจราจรไม่คับคั่ง บริเวณที่มีสะพานลอย เป็นต้น

2. ศึกษาประเด็นความปลอดภัยจาก **แผ่นภาพประกอบการเรียนการสอน 3 : การข้ามถนนที่ไม่มีสะพานลอย** **แผ่นภาพประกอบการเรียนการสอน 7 : การข้ามทางรถไฟ** และ **แผ่นภาพประกอบการเรียนการสอน 16 : การข้ามถนนโดยใช้สะพานลอยและทางม้าลาย**

3. เตรียมกล้องถ่ายรูปหรือกล้องถ่ายวิดีโอ เพื่อให้ผู้ช่วยครูผู้สอนบันทึกภาพ

4. อธิบายให้ผู้ช่วยสอนทราบเกี่ยวกับขั้นตอน **หยุด มอง ฟัง คิด**

5. ทำสำเนา ใบงาน 1 : ทางข้ามที่ยากและอันตราย และ ใบกิจกรรมที่บ้าน 1 : ทางข้ามที่ยากและอันตราย สำหรับนักเรียนทุกคน

6. แจกกระดาษ A4 ให้กับนักเรียนอีกคนละ 2 แผ่น

สาระสำคัญของการสอน

1. สถานที่บางแห่งไม่สมควรใช้เป็นที่ข้ามถนน นักเรียนจึงควรเลือกใช้ทางข้ามสำหรับคนเดินเท้า หรือเป็นทางข้ามที่มีเครื่องหมายความปลอดภัยสำหรับคนเดินเท้าเสมอ

2. ขั้นตอน **หยุด มอง ฟัง คิด** มีดังนี้

(1) จับมือผู้ใหญ่ไว้ (สำหรับเด็กเล็ก)

(2) เลือกบริเวณที่ปลอดภัยเพื่อจะข้าม โดยเป็นบริเวณที่นักเรียนสามารถมองเห็นการจราจรได้ชัดเจนทุกทิศทาง และเป็นบริเวณที่คนขับรถสามารถมองเห็นนักเรียนได้เช่นกัน

(3) **“หยุด”** ยืนบนทางเท้าโดยห่างจากขอบหรือไหล่ทาง (กรณีที่ไม่มีทางเท้า) ประมาณ 1 ก้าว

(4) **“มอง”** ไปให้ทั่วทุกทิศทาง เพื่อให้เห็นสภาพการจราจร

(5) “ฟัง” ให้ทั่วทิศทาง เพื่อรับรู้สภาพการจราจร

(6) “คิด” ถึงความปลอดภัยในการข้ามถนน ข้ามถนนเมื่อถนนว่าง หรือเมื่อยานพาหนะหยุดสนิท

(7) “เดิน” ข้ามถนนเป็นเส้นตรง คอยมองและฟังเสียงรถขณะเดินข้ามถนนด้วย

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ถามนักเรียนถึงสิ่งที่ทำให้การข้ามถนนเป็นไปอย่างลำบาก เขียนข้อคิดเห็นของนักเรียนบนกระดานดำ
2. ให้นักเรียนอภิปรายข้อคิดเห็นเหล่านั้นทีละข้อเพื่อให้เข้าใจถึงปัญหาอย่างชัดเจน และเสนอวิธีการแก้ไขปัญหา หรือวิธีการที่จะรับมือกับสถานการณ์เหล่านั้น แล้วเขียนลงบนกระดานดำ
3. ให้นักเรียนอภิปรายขั้นตอนการข้ามถนน **หยุด มอง ฟัง คิด** ให้ความสนใจกับการสังเกตสภาพการจราจรเป็นพิเศษ และเชื่อมโยงขั้นตอนการข้ามถนนเข้ากับปัญหาที่ได้อภิปรายไว้

กิจกรรมการสำรวจ

1. นำนักเรียนออกเดินสำรวจเพื่อเรียนรู้สถานการณ์และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการข้ามถนน หยุดเป็นระยะๆ เพื่อถามนักเรียนว่าบริเวณนั้นๆ เหมาะที่จะข้ามถนนได้หรือไม่ เพราะเหตุใด
2. ชี้ให้นักเรียนสังเกตสิ่งต่างๆ ที่พวกเขาอาจมองข้ามหรือไม่ได้สนใจ เช่น รถที่จอดอยู่ข้างทาง แนวไม้ที่บดบังการมองเห็นจากถนนเข้ามาและจากทางเท้าออกไป ให้นักเรียนได้อภิปรายเกี่ยวกับสิ่งเหล่านี้ และประเมินว่าตนเองควรจะปฏิบัติตนอย่างไร รวมทั้งวิธีการแก้ไขปัญหาก็เหมาะสม เช่น การหาที่ข้ามถนนที่ปลอดภัยกว่าหรือข้ามถนนเมื่อมีผู้ใหญ่ดูแล เป็นต้น

3. เลือกบริเวณภายในระยะ 100 เมตรจากทางข้าม ถามนักเรียนว่าพวกเขาจะข้ามถนนตรงนี้หรือไม่ ถ้าข้ามเพราะเหตุใด และไม่ข้ามเพราะเหตุใด อธิบายให้นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการข้ามถนนตรงทางข้ามที่กำหนดว่า ตามกฎหมายแล้วไม่อนุญาตให้ผู้เดินเท้าข้ามถนนตรงจุดใดๆ ก็ตาม ที่อยู่ภายในระยะ 100 เมตรจากทางข้ามทั้ง 2 ด้าน

4. เลือกบริเวณที่มีสัญญาณไฟคนข้าม สังเกตจังหวะการเปลี่ยนของสัญญาณไฟ แล้วให้นักเรียนบอกว่าควรข้ามถนนเมื่อใดจึงจะปลอดภัย และเมื่อใดไม่ปลอดภัย อธิบายกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคนเดินเท้าและสัญญาณไฟคนข้าม อธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่าผู้ขับขี่คาดว่าคนเดินเท้าจะข้ามถนนตรงทางข้ามและตัวผู้ขับขี่เองก็ควรชะลอความเร็วหรือหยุดรถเพื่อให้คนข้ามตรงบริเวณดังกล่าว อย่างไรก็ตามนักเรียนจำเป็นต้องระมัดระวังตนเองตลอดเวลา และใช้ขั้นตอน **หยุด มอง ฟัง คิด** ทุกครั้งที่จะข้ามถนน

5. ให้นักเรียนฝึกข้ามถนนในบริเวณที่เหมาะสมทั้งบริเวณที่มีและไม่มีสัญญาณไฟคนข้าม โดยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มเล็กๆ โดยเลือกนักเรียนออกมา 1 กลุ่ม เพื่อสาธิตการเดินข้ามถนนกับผู้ใหญ่อ้างอิงกฎวิธีก่อน โดยครูผู้สอนควรอธิบายถึงวิธีการเดินข้ามถนน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกวาดสายตาดูการจราจรในขณะที่ข้ามถนน ถ่ายรูปหรือบันทึกวิดีโอไว้และให้นักเรียนที่รอข้ามถนนอยู่สังเกตพฤติกรรมในการข้ามถนนและเสนอข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการข้ามถนนของเพื่อนแต่ละกลุ่ม

กิจกรรมเสริม

1. ทบทวนกิจกรรมการข้ามถนนที่นักเรียนปฏิบัติไปแล้ว โดยดูจากวิดิทัศน์ หรือภาพถ่าย
2. ให้นักเรียนทำ ใบงาน 1 : ทางข้ามที่ยากและอันตราย นำเสนอใบงานที่ทำเสร็จเรียบร้อยในชั้นเรียน
3. แนะนำและอธิบาย ใบกิจกรรมที่บ้าน 1 : ทางข้ามที่ยากและอันตราย เมื่อนำมาส่งครูแล้วให้ติดแสดงไว้ในชั้นเรียน

4. ทบทวนประเด็นความปลอดภัยโดยใช้แผ่นภาพประกอบการเรียนการสอน 3 : การข้ามถนนที่ไม่มีสะพานลอย แผ่นภาพประกอบการเรียนการสอน 7 : การข้ามทางรถไฟ และ แผ่นภาพประกอบการเรียนการสอน 16 : การข้ามถนนโดยใช้สะพานลอย และทางม้าลายใบงาน 1 ทางข้ามที่ยากและอันตราย

ใบงาน 2

การข้ามถนน

ชื่อ.....นามสกุล.....

เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง 1. ให้นักเรียนวาดภาพคนเดินข้ามถนนตรงจุดที่ยากและอันตรายต่อการข้าม แล้วระบายสี

2. เขียนบรรยายสิ่งที่คนเดินเท้าต้องมองดู ฟังเสียง คิดถึง และปฏิบัติ เพื่อการข้ามถนนอย่างปลอดภัย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบกิจกรรมที่บ้าน 1

ทางข้ามที่ยากและอันตราย

เด็กได้เรียนรู้การจดจำสถานการณ์การข้ามถนนต่างๆ ที่ปลอดภัยและไม่ปลอดภัย

ประเด็นความปลอดภัย

1. เด็กที่อายุต่ำกว่า 10 ปี อาจจะยังไม่มีพัฒนาทักษะและความสามารถทางร่างกายที่จำเป็นในการใช้รถใช้ถนนได้อย่างปลอดภัย

2. เด็กในวัยนี้ยังไม่สามารถตัดสินใจได้ว่าบริเวณใดเป็นบริเวณที่ปลอดภัย หรือไม่ปลอดภัย สำหรับการข้ามถนน พวกเขาอาจจะคิดว่าบริเวณที่สามารถข้ามถนนได้อย่างปลอดภัยคือ บริเวณใดก็ตามที่ไม่มีรถยนต์วิ่งมาใกล้ และเมื่อได้ตัดสินใจว่าจะข้ามถนนตรงจุดใดก็มักจะข้ามตรงจุดนั้น แม้สภาพการจราจรจะเปลี่ยนแปลงอย่างกะทันหันก็ตาม

3. เครื่องอำนวยความสะดวกความปลอดภัยสำหรับคนเดินเท้าช่วยลดความเสี่ยงให้แก่เด็กขณะข้ามถนนได้ ดังนั้น สิ่งที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่เด็กต้องข้ามถนนตรงทางข้ามที่มีเครื่องอำนวยความสะดวกปลอดภัยเสมอ

บริเวณที่ดีที่สุดในการข้ามถนน ในกรณีที่เป็นบริเวณที่มีป้ายอนุญาตให้คนข้าม หรือมีสัญญาณไฟคนข้ามท่านควรสอนเด็กให้หยุดรอ และมองดูยานพาหนะจนแน่ใจว่ายานพาหนะเหล่านั้นได้จอดสนิทแล้ว และผู้ขับขี่ก็มองเห็นผู้ที่กำลังจะข้ามถนน ที่สำคัญคือเด็กจะต้องมองดูการจราจรทุกทิศทางในขณะที่ข้ามถนนด้วย

3. กรณีที่ไม่มีเครื่องอำนวยความสะดวกความปลอดภัยต่างๆ ท่านควรเลือกบริเวณที่ท่านสามารถมองเห็นยานพาหนะบนท้องถนน และผู้ขับขี่ก็สามารถมองเห็นท่านได้ซึ่งท่านควรพูดคุยเรื่องเหล่านี้กับเด็กด้วย

4. เมื่อท่านเดินทางไปกับเด็ก ควรให้โอกาสเขาได้แสดงความรับผิดชอบมากขึ้น โดยให้เขาเป็นผู้เลือกบริเวณที่ปลอดภัยสำหรับข้ามถนน กล่าวชมเชยเมื่อเด็กสามารถประพฤติและปฏิบัติตามได้อย่างปลอดภัย และมีความรับผิดชอบ

สิ่งที่ต้องปฏิบัติ

1. อ่านและพูดคุยเกี่ยวกับการบันทึกข้อมูลลงในใบกิจกรรมที่บ้าน 1 รวมทั้งสถานที่ใกล้บ้านที่เหมาะสมสำหรับกิจกรรมนี้

2. ตัด ใบกิจกรรมที่บ้าน 1 กับแผ่นรองเขียนเพื่อช่วยให้เขียนได้สะดวก อย่าลืมนำดินสอ และยางลบติดตัวไปด้วย และต้องแน่ใจว่าเด็กยืนอยู่บนทางเท้าอย่างปลอดภัยขณะวาดภาพ ส่วนที่ต้องเขียนรายละเอียดสามารถนำกลับมาทำที่บ้านได้

ท่านจะช่วยให้ได้อย่างไร

1. ท่านควรที่จะเป็นตัวอย่างเป็นที่ดีในการข้ามถนน เพราะเด็กจะรับรู้ได้เสมอว่าผู้ใหญ่กำลังทำอะไรอยู่ ผู้ใหญ่ที่พาเด็กข้ามถนนในบริเวณที่ไม่ปลอดภัย ไม่ใช่เครื่องอำนวยความสะดวกสำหรับคนเดินเท้า และไม่เชื่อฟังหรือปฏิบัติตามป้ายหรือสัญญาณจราจรต่างๆ คือผู้ที่กำลังสอนให้เด็กทำตามพฤติกรรมที่ไม่ปลอดภัย ซึ่งอาจเกิดผลเสียแก่เด็ก คือ ทำให้ได้รับบาดเจ็บ หรืออาจถึงแก่ชีวิต

2. ท่านต้องใช้เครื่องอำนวยความสะดวกความปลอดภัยสำหรับคนเดินเท้าทุกครั้งที่เป็นไปได้ ถึงแม้ว่าต้องเดินไกลกว่าเดิม ถามเด็กด้วยว่าเหตุใดบริเวณนี้จึงเป็น

3. พูดคุยเกี่ยวกับสถานที่ที่เลือก และสภาพของถนนบริเวณนั้น เช่น บริเวณนั้นมีรถจอดอยู่มากจนทำให้มองยานพาหนะที่วิ่งไปวิ่งมาไม่ชัดเจนหรือไม่ บริเวณนั้นมีจราจรคับคั่งหรือมีทางแยกหรือไม่ มีเครื่องอำนวยความสะดวกสำหรับคนเดินเท้าหรือไม่ มีถนนที่เป็นทางโค้งหรือหักมุมหรือไม่ ให้ดูเครื่องหมายหรือป้ายจราจรต่างๆ บนถนน และสนับสนุนให้ได้กวาดภาพบริเวณนั้นตามความพอใจ

กิจกรรม : การสังเกตสถานที่ข้ามถนนที่ปลอดภัยและไม่ปลอดภัย

เวลาที่ใช้ : 1 ชั่วโมง โดยประมาณ

วัสดุที่ใช้ : ใบกิจกรรมที่บ้าน 1 แผ่นรองเขียนและดินสอ

ใบกิจกรรมที่บ้าน 1

ทางข้ามที่ยากและอันตราย

ชื่อ.....นามสกุล.....
เลขที่.....ชั้น.....
วันที่ส่ง.....

คำชี้แจง 1. ขอให้พ่อ แม่ หรือผู้ปกครองช่วยดูแลนักเรียนในการทำกิจกรรมต่อไปนี้

1. ให้นักเรียนวาดภาพบริเวณที่ข้ามถนนได้ยาก (เลือกบริเวณใกล้บ้าน) รวมถึงเครื่องหมายจราจรทางแยก รถที่จอด และทางเท้า เป็นต้น ลงในกรอบด้านล่างนี้

2. บริเวณดังกล่าวกลายเป็นบริเวณข้ามถนนที่ยากและอันตรายเมื่อใด

.....

.....

.....

.....

.....

3. ให้นักเรียนวาดภาพบริเวณที่ปลอดภัยในการข้ามถนน (เลือกบริเวณใกล้บ้าน) รวมถึงเครื่องหมายจราจรทางแยก รถที่จอด และทางเท้า เป็นต้น ลงในกรอบด้านล่างนี้

4. เหตุใดนักเรียนจึงคิดว่าบริเวณนี้เป็นบริเวณที่สามารถข้ามถนนได้อย่างปลอดภัย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

บทที่ 2 : เรามีเวลาหรือไม่

ประเด็นความปลอดภัย

1. อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นกับเด็กที่ใช้ทางเท้ามักเกิดขึ้นในเขตเมือง บริเวณถนนใกล้ที่พักอาศัยของเด็กคุ้นเคย อุบัติเหตุดังกล่าวนี้มักเกิดบริเวณจุดกึ่งกลางของถนนที่เด็กไม่สามารถมองเห็นการจราจรได้อย่างชัดเจนเพราะมีรถยนต์จอดอยู่หรือมีพุ่มไม้บัง
2. เด็กในวัยนี้ไม่สามารถบอกได้ว่ายานพาหนะที่วิ่งมานั้นมีความเร็วระดับใด และไม่สามารถประมาณได้ว่าตนเองมีเวลาข้ามถนนมากน้อยเท่าใดบางคนอาจให้รถที่วิ่งข้ามผ่านเลยไปแล้วจึงข้าม หรืออาจจะข้ามตัดหน้ารถที่วิ่งตรงมาด้วยความเร็วสูง

จุดประสงค์การเรียนรู้

ให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญในการตัดสินใจได้อย่างถูกต้องว่าควรข้ามถนนเมื่อใด

จุดประสงค์นำทาง

สามารถคาดคะเนเวลากับระยะทางที่จำเป็นและเหมาะสมสำหรับการข้ามถนนได้

การเตรียมการสอน

1. จัดเตรียมไม้เมตร หรือตลับเมตร ชอล์ก หมวก นาฬิกาจับเวลา หรือนาฬิกาข้อมือที่มีเข็มวินาที (กลุ่มละ 1 เรือน) แผ่นรองเขียน กระดาษ และดินสอสำหรับแต่ละกลุ่ม
2. ทำสำเนา ใบงาน 2 : เวลาที่ใช้ในการข้ามถนน สำหรับนักเรียนทุกคน
3. กำหนดสถานที่สำหรับฝึกข้ามถนนที่ใกล้สถานศึกษา

4. อธิบายให้ผู้ช่วยสอนเข้าใจจุดประสงค์ในการทำกิจกรรม

5. ศึกษาประเด็นความปลอดภัยจาก แผ่นภาพประกอบการเรียนการสอน 3 : การข้ามถนนที่ไม่มีสะพานลอย

สาระสำคัญของการสอน

1. นักเรียนจำเป็นต้องฝึกการนับช่วงเวลาโดยใช้นาฬิกาจับเวลาหรือนาฬิกาข้อมือ ฝึกการใช้นิ้วหัวแม่มือเพื่อคำนวณเวลาข้ามถนนและความเร็วของยานพาหนะ

2. เน้นให้นักเรียนเห็นว่า ความเร็วของยานพาหนะมีผลต่อระยะห่างระหว่างรถกับตัวผู้ข้ามถนนอย่างไร ชี้ให้เห็นว่ายังมีระยะห่างระหว่างรถกับผู้ข้ามมากเท่าใด ตัวผู้ข้ามก็จะปลอดภัยมากเท่านั้น ฝึกให้นักเรียนได้สังเกตและเรียนรู้เรื่องความเร็วของยานพาหนะบนถนนจริงจากการเปรียบเทียบ โดยถามนักเรียนว่า “จะทราบได้อย่างไรว่า รถคันนี้ขับเร็วหรือช้ากว่ารถอีกคันหนึ่ง”

3. สถานศึกษาที่อยู่ในชนบท อาจจะขอความร่วมมือจากผู้ปกครองช่วยขับรถสาธิตให้นักเรียนดูที่หน้าสถานศึกษา

4. ทบทวนขั้นตอนการข้ามถนน หยุด มอง ฟัง คิด (กรุณาดูรายละเอียดใน ใบความรู้ 1)

5. บทเรียนนี้จำเป็นต้องแบ่งการสอนออกเป็น 2 วัน (วันละ 2 คาบ)

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ในสนามภายในสถานศึกษา แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆ ละ 4 คน ให้แต่ละกลุ่มขีดเส้นสมมติให้เป็นถนนกว้างประมาณ 6 เมตร (ซึ่งเป็นระยะห่างโดย

เฉลี่ยของถนนแบบ 2 ช่องทางเดินรถในชนบท) วาดรูปสี่เหลี่ยมที่ขอบถนนทั้งสองฝั่งโดยสมมติให้เป็นทางเท้าเพื่อกำหนดเป็นจุดข้ามถนน

2. ให้สมาชิกในกลุ่มผลัดกันเดินข้ามถนน โดยให้นักเรียนที่รอข้ามอีกคนหนึ่งคอยจับเวลา ครั้งแรกจับเวลาโดยใช้จังหวะปรบมือ หลังจากนั้นใช้นาฬิกาจับเวลา จดบันทึกเวลาที่นักเรียนใช้ในการข้ามถนน

3. ให้นักเรียนแต่ละคนข้ามถนนอย่างน้อย 2 ครั้ง และบันทึกเวลาที่ใช้ในการข้ามถนนเพื่อเปรียบเทียบ

4. คอยกำกับให้นักเรียนใช้ขั้นตอน **หยุด มอง ฟัง คิด** ในการข้ามถนนทุกครั้ง และห้ามวิ่งข้ามถนน

5. ในห้องเรียน อภิปรายเกี่ยวกับกิจกรรมที่ได้ฝึกปฏิบัติ ให้นักเรียนบันทึกเวลาที่ตนเองใช้มากที่สุดในการข้ามถนนลงใน ใบงาน 2 : เวลาที่ใช้ในการข้ามถนน ตอนที่ 1 อธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า เหตุใดการใช้เวลาข้ามถนนมากที่สุดจึงปลอดภัยกว่าการใช้เวลาน้อยที่สุด

กิจกรรมเสริม

1. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆ ละ 4 ถึง 6 คน ให้แต่ละกลุ่มมีผู้ช่วยสอนที่เป็นผู้ใหญ่อยู่ด้วย แจกแผ่นรองเขียน กระดาษ ดินสอ และนาฬิกาจับเวลาให้แต่ละกลุ่ม ให้นักเรียนในกลุ่มแบ่งหน้าที่กันเป็นผู้จับเวลา ผู้บันทึกเวลา และผู้รายงาน หลังจากนั้นนำนักเรียนไปยังถนนจริง ให้นักเรียนเลือกบริเวณข้ามถนนที่เหมาะสมถามนักเรียนถึงเหตุผลที่เลือกบริเวณดังกล่าว แล้วเขียนรูปสี่เหลี่ยมทำเครื่องหมายเพื่อกำหนดเป็นจุดข้ามถนน

2. เลือกบริเวณที่ปลอดภัยบนทางเท้าเป็นจุดสังเกตการณ์ อาจจะเป็นแนวขอบรั้วอาคารที่อยู่ริมถนนหรือจุดที่ห่างจากขอบถนนมากที่สุด ถามนักเรียนว่า ยานพาหนะควรอยู่ในระยะห่างเท่าใด จึงจะสามารถ

ข้ามถนนตรงจุดที่กำหนดได้อย่างปลอดภัย ปฏิบัติเช่นเดียวกันนี้ทั้งด้านซ้ายและด้านขวาของถนน

3. กำหนดจุดหรือตำแหน่งต่างๆ เพื่อวัดระยะห่างระหว่างยานพาหนะกับจุดที่จะข้ามถนน กำหนดให้ มีนักเรียนสังเกตและจับเวลาตามจุดนั้นๆ โดยจะเริ่มจับเวลาเมื่อยานพาหนะที่นักเรียนสนใจแล่นมาถึงจุดที่นักเรียนกำหนด และหยุดเวลาเมื่อยานพาหนะแล่นมาถึงจุดที่จะข้ามถนน บันทึกเวลาในกระดาษที่เตรียมมา

4. ให้เริ่มฝึกจับเวลาด้วยการใช้จังหวะปรบมือก่อน โดยจับเวลา ยานพาหนะประมาณ 2 ถึง 3 คัน หลังจากนั้นใช้นาฬิกาจับเวลา หรือนาฬิกาข้อมือจับเวลาจับเวลา ยานพาหนะให้ได้อย่างน้อย 10 คน ก่อนเดินทางกลับสถานศึกษา

5. เมื่อกลับถึงสถานศึกษา

ให้แต่ละกลุ่มผลัดกันรายงานผลการทดลอง และเขียนผลที่ได้บนกระดานดำ ให้นักเรียนอภิปรายว่าเหตุใดเวลาที่บันทึกจึงแตกต่างกัน (ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเร็วของยานพาหนะแต่ละคัน) แล้วเปรียบเทียบกับเวลาที่นักเรียนใช้ข้ามถนนที่ได้จากการทดลองที่สนามในสถานศึกษา

อภิปรายเกี่ยวกับช่วงเวลาที่ยานพาหนะวิ่งมาช่วงเวลาใดที่ปลอดภัย หรือไม่ปลอดภัยในการข้ามถนน โดยใช้จุดหรือตำแหน่งที่นักเรียนได้ทำการวัดระยะเวลาเป็นข้อมูลอ้างอิง แล้วถามนักเรียนว่า จุดหรือตำแหน่งดังกล่าวนั้นมีความปลอดภัยในการข้ามถนนเสมอไปหรือไม่ เพราะเหตุใด (ขึ้นอยู่กับความเร็วของยานพาหนะ)

ให้นักเรียนตอบคำถามใน ใบงาน 2 : เวลาที่ใช้ในการข้ามถนน ตอนที่ 2

บททวนประเด็นความปลอดภัยโดยใช้แผ่นภาพประกอบการสอน 3 : การข้ามถนนที่ไม่มีสะพานลอย

ใบงาน 2

เวลาที่ใช้ในการข้ามถนน

ชื่อ.....นามสกุล.....

เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมข้อมูลลงในช่องว่าง และตอบคำถามต่อไปนี้

ตอนที่ 1 : บันทึกเวลาที่ใช้ในการข้ามถนน

ฉันใช้เวลาในการข้ามถนนตามจังหวะปรบมือ.....ครั้ง

ฉันใช้เวลาในการข้ามถนนเป็นเวลา.....นาที.....วินาที

ตอนที่ 2 : การฝึกจับเวลาที่ยานพาหนะเคลื่อนที่จากจุดที่กำหนดไปยังจุดข้ามถนน

สถานที่ที่นักเรียนฝึกจับเวลาคือ

นักเรียนคิดว่า นักเรียนสามารถข้ามถนนตรงบริเวณนี้ได้อย่างปลอดภัยหรือไม่ เหตุใดจึงปลอดภัย
และเหตุใดจึงไม่ปลอดภัย

สิ่ง que นักเรียนจะต้องคำนึงถึงระหว่างที่ยืนรอเพื่อข้ามถนนคืออะไร

เหตุใดระยะเวลาที่นักเรียนข้ามถนนจึงแตกต่างกันในแต่ละครั้ง

บทที่ 3 :

สภาพอากาศในแต่ละวัน

ประเด็นความปลอดภัย

1. คนเดินเท้าจำนวนมากต้องเสียชีวิตหรือได้รับบาดเจ็บจากอุบัติเหตุบนท้องถนน อันเนื่องมาจากการที่ผู้ขับขี่มองไม่เห็นคนเดินเท้าจนกระทั่งสายเกินกว่าจะแก้ไขสถานการณ์ได้ทัน เด็กในวัยเรียนเป็นคนเดินเท้าอีกกลุ่มหนึ่งที่มีโอกาสเสี่ยงต่อเหตุการณ์ดังกล่าว

2. สภาพอากาศและแสงสว่างที่เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละช่วงเวลา เช่น ช่วงที่ฝนตกหนัก แสงแดดจ้า ใกล้เคียงค่ำ หรือกลางวัน ทำให้การข้ามถนนมีความเสี่ยงมากขึ้น

3. เด็กควรสวมใส่เสื้อผ้าสีสว่างติดวัสดุสะท้อนแสงบนกระเป๋านักเรียน และข้ามถนนบริเวณทางข้ามที่มีเครื่องหมายความปลอดภัยสำหรับคนเดินเท้า เพราะจะช่วยลดความเสี่ยงต่อการถูกรถชนได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

ให้นักเรียนทราบว่า สภาพอากาศและแสงสว่างในแต่ละช่วงเวลา มีผลกระทบต่อความปลอดภัยของคนเดินเท้า และคนเดินเท้าสามารถป้องกันตนเองจากอันตรายได้อย่างไร

จุดประสงค์นำทาง

1. ระบุปัจจัยที่มีผลต่อการมองเห็นคนเดินเท้าในสภาพอากาศและแสงสว่างที่ไม่ดี
2. ระบุและบันทึกสิ่งที่คนเดินเท้าต้องปฏิบัติเพื่อเพิ่มความปลอดภัยภายใต้สภาพการณ์ดังกล่าว

การเตรียมการสอน

1. เตรียมกระดาดชาร์ตแข็ง
2. ทำสำเนา ใบงาน 3 : เสื้อผ้าที่เหมาะสมสำหรับคนเดินเท้า ใบกิจกรรมที่บ้าน 2 : การมองเห็นของผู้ขับขี่ และ ใบความรู้ 1 สำหรับนักเรียนทุกคน
3. ศึกษาประเด็นความปลอดภัยจาก แผ่นภาพประกอบการเรียนการสอน 6 : การข้ามถนนบริเวณทางข้ามที่มีเกาะกลางถนน

สาระสำคัญของการสอน

1. สนับสนุนให้นักเรียนใช้ขั้นตอน หยุด มอง ฟัง คิด เมื่อจะข้ามถนน และไม่ควรคิดว่าผู้ขับขี่ยานพาหนะจะต้องมองเห็นคนข้ามถนนเสมอไป สิ่งสำคัญคือ นักเรียนจะต้องทำให้ผู้ขับขี่มองเห็นตนเองได้ชัดเจนขึ้น ด้วยการสวมเสื้อสีสว่าง โดยเฉพาะการสวมเสื้อกันฝนที่มีสีฉูดฉาด และมิวส์สะท้อนแสงติดที่กระเป๋านักเรียน

2. นักเรียนต้องข้ามถนนตรงทางข้ามที่มีสัญญาณไฟคนข้าม หรือทางข้ามที่มีเกาะกลางถนน ซึ่งเป็นที่ที่ผู้ขับขี่คาดว่าคนเดินเท้าจะใช้เป็นที่ข้าม

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. อภิปรายเกี่ยวกับ สภาพอากาศและแสงสว่างที่มีผลต่อการมองเห็นของคนเดินเท้าและผู้ขับขี่ยานพาหนะ ช่วงเวลาที่ยากต่อการมองเห็นผู้ขับขี่หรือคนเดินเท้า บันทึกคำตอบลงบนกระดาดชาร์ตแข็ง

2. แจก ใบกิจกรรมที่บ้าน 2 : การมองเห็นของผู้ขับขี่ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้เปรียบเทียบคำตอบที่นักเรียนคิดไว้ กับคำตอบที่ได้จากผู้ขับขี่ยานพาหนะ ครูผู้สอนต้องแน่ใจว่านักเรียนเข้าใจงานที่มอบหมายอย่างละเอียด กำหนดวันส่งคืน ใบกิจกรรมที่บ้าน 2 และแจก ใบความรู้ 1 เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้ปกครอง

3. เปรียบเทียบผลที่ได้จากการสำรวจกับที่นักเรียนคิดไว้

4. ให้นักเรียนบันทึกคำตอบของผู้ขับขี่ยานพาหนะลงบนกระดาษชาร์ตที่เหมาะสม เพิ่มกระดาษชาร์ตแข็งได้ตามความจำเป็น

5. พูดคุยกับนักเรียนถึงวิธีการที่จะช่วยให้ผู้ขับขี่ยานพาหนะมองเห็นคนเดินเท้าในสภาพอากาศและทัศนวิสัยที่ไม่ดีได้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยเชื่อมโยงกับผลการสำรวจของนักเรียน ให้นักเรียนเขียนคำตอบบนแถบกระดาษสีสดใส แล้วติดแสดงไว้กับกระดาษชาร์ตแข็ง

6. ให้นักเรียนทำ ใบงาน 3 : เสื้อผ้าที่เหมาะสมสำหรับคนเดินเท้า ให้เสร็จ

กิจกรรมเสริม

1. นักเรียนควรจะ

นำเสนอผลการสำรวจเป็นแผนภูมิรูปภาพและติดแสดงไว้ที่ป้ายนิเทศภายในบริเวณสถานศึกษา

เขียนรายงานผลการสำรวจ ลงในวารสารของสถานศึกษา

ออกแบบและจัดทำเสื้อผ้าที่เหมาะสมสำหรับคนเดินเท้าให้กับตุ๊กตา

2. ทบทวนประเด็นความปลอดภัยโดยใช้แผนภาพประกอบการเรียนการสอน 6 : การข้ามถนนบริเวณทางข้ามที่มีเกาะกลางถนน

ใบงาน 3

เสื้อผ้าที่เหมาะสมสำหรับคนเดินเท้า

ชื่อ.....นามสกุล.....

เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง 1. ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1.1 เสื้อผ้าที่นักเรียนสวมใส่ช่วยให้นักเรียนมีความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนนเพิ่มมากขึ้นอย่างไร

1.2 เหตุใดสภาพอากาศบางอย่าง หรือแสงสว่างบางช่วงเวลาจึงก่อให้เกิดความเสี่ยงในการใช้รถใช้ถนน

1.3 นักเรียนจะปฏิบัติอย่างไรจึงจะข้ามถนนได้อย่างปลอดภัยในสภาพอากาศ หรือแสงสว่างที่ไม่ดี

2. ให้นักเรียนออกแบบเสื้อผ้าที่เหมาะสมสำหรับคนเดินเท้าเพื่อใช้สวมใส่ในวันที่ฝนตก ช่วงใกล้ค่ำหรือช่วงกลางคืนโดยระบุวัสดุและสีที่เหมาะสม และบอกคุณลักษณะพิเศษของเสื้อผ้าที่ออกแบบด้วย

ใบกิจกรรมที่บ้าน 2

การมองเห็นของผู้ขับขี่

เด็กได้เรียนรู้ว่า สภาพอากาศและแสงสว่างมีผลต่อการมองเห็นของคนเดินเท้าและผู้ขับขี่ยานพาหนะโปรดร่วมกิจกรรมการสำรวจ “การมองเห็นของผู้ขับขี่ยานพาหนะ”

ประเด็นความปลอดภัย

1. คนเดินเท้าจำนวนมากต้องเสียชีวิตหรือได้รับบาดเจ็บจากอุบัติเหตุบนท้องถนน อันเนื่องมาจากการที่ผู้ขับขี่มองไม่เห็นคนเดินเท้าจนกระทั่งสายเกินกว่าจะแก้ไขสถานการณ์ได้ทัน เด็กในวัยเรียนเป็นคนเดินเท้าอีกกลุ่มหนึ่งที่มีโอกาสเสี่ยงต่อเหตุการณ์ดังกล่าว

2. ในฐานะที่ท่านเป็นผู้ขับขี่ยานพาหนะ ท่านทราบดีว่าสภาพอากาศและแสงสว่างบางช่วงเวลา เช่น ช่วงที่ฝนตกหนัก หมอกลงจัด แสงแดดจ้า และกลางคืน จะส่งผลกระทบต่อทัศนวิสัยของท่านขณะขับรถอย่างไร ซึ่งสิ่งเหล่านี้ยังเพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุของคนเดินเท้าเมื่อข้ามถนนอีกด้วย

เด็กวิ่งเล่นอยู่ข้างถนน ก็ควรลดความเร็วลงเช่นกัน เพราะอาจมีเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดเกิดขึ้นที่ทำให้ต้องหยุดรถอย่างกะทันหันได้

2. ผู้ขับขี่ควรลดความเร็วลง เมื่อทัศนวิสัยในการมองเห็นลดลงเนื่องจากสิ่งเหล่านี้

ความมืด

แสงสะท้อนจากดวงอาทิตย์

สภาพอากาศที่ไม่ดี

ต้นไม้ อาคาร และรถที่จอดอยู่

เนินเขาและทางโค้ง

สิ่งต่างๆ เหล่านี้จะทำให้การมองเห็นของผู้ขับขี่ไม่ชัดเจน การลดความเร็วลงทำให้มั่นใจได้ว่าเราจะสามารถหยุดรถได้ทันทั่วทั้งที่ ควรทิ้งระยะห่างจากรถคันอื่นให้มากขึ้น และขับขี่ด้วยความระมัดระวังเป็นพิเศษ

ท่านจะช่วยได้อย่างไร

ท่านสามารถช่วยลดความเสี่ยงจากอุบัติเหตุได้หากท่านขับรถด้วยความเร็วที่เหมาะสมกับสภาพอากาศและแสงสว่างในขณะนั้น เราไม่สามารถบอกได้ว่าความเร็วเท่าใดจึงจะเหมาะสมที่สุด ดังนั้น สิ่งที่ท่านควรพิจารณาคือ

1. ผู้ขับขี่ที่ดีจะใช้ความเร็วที่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เขากำลังประสบอยู่ เช่น เมื่อเห็นร้านค้าและรถที่จอดอยู่หน้าร้าน ให้ระลึกไว้เสมอว่าโอกาสที่คนขับรถคนที่จอดอยู่จะลงจากรถหรือเคลื่อนรถออกมาโดยไม่มองเป็นไปได้นาน หรืออาจมีเด็กวิ่งออกมาจากบริเวณที่รถจอดอยู่ ดังนั้น จึงควรลดความเร็วลงและเมื่อขับรถผ่านบริเวณสถานศึกษา หรือบริเวณที่มี

สิ่งที่ต้องปฏิบัติ

1. พูดคุยกับเด็กเกี่ยวกับการสำรวจการมองเห็นของผู้ขับขี่ยานพาหนะ แนะนำให้เด็กสัมผัสกับผู้ขับขี่คนอื่นๆ ลัก 2 คน กล่าวถึงสภาพอากาศและแสงสว่างในลักษณะใดบ้างที่ทำให้ความสามารถในการมองเห็นขณะขับรถลดลง พร้อมทั้งอธิบายเหตุผลประกอบ รวมถึงการมองไม่เห็นคนเดินเท้าอันเนื่องมาจากสภาพดังกล่าวและในฐานะผู้ขับขี่ท่านทำอะไรเพื่อให้สามารถขับขี่ยานพาหนะได้อย่างปลอดภัยภายใต้สภาพอากาศและแสงสว่างที่ไม่ดี

2. พูดคุยถึงวิธีที่จะช่วยให้เกิดความปลอดภัยมากขึ้นแก่คนเดินเท้าซึ่งรวมถึงตัวเด็กเองมากขึ้น เมื่อต้องเผชิญกับสภาพอากาศที่ไม่ดี โดยอาจครอบคลุมเนื้อหาดังนี้

เลือกสถานที่ข้ามถนนที่ปลอดภัย

ข้ามถนนตรงทางม้าลาย ทางข้ามที่มีสัญญาณไฟคนข้าม หรือสะพานลอย ทุกครั้งในการข้ามถนน

ใช้ขั้นตอน หยุด มอง ฟัง คิด เมื่อจะข้ามถนนทุกครั้ง และไม่ควรคิดว่าผู้ขับขี่สามารถมองเห็นเราได้ตลอดเวลา

สวมใส่เสื้อผ้า และเลือกกันฝนสีสว่าง และติดวัสดุสะท้อนแสงบนกระเป๋านักเรียน

กิจกรรม : เรียนรู้การมองเห็น
ของผู้ขับขี่ยานพาหนะ
เวลาที่ใช้ : 20 นาที โดยประมาณ
วัสดุที่ใช้ : ใบกิจกรรมที่บ้าน 2 และดินสอ
วันที่ส่งคืน :

ใบกิจกรรมที่บ้าน 2

การมองเห็นของผู้ขับขี่

ชื่อ.....นามสกุล.....
เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนสัมภาษณ์ผู้ขับขี่รถยนต์หรือรถจักรยานยนต์จำนวน 2 คน และบันทึกข้อมูล

ผู้ขับขี่รถยนต์หรือผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์

ผู้ขับขี่คนที่ 1 ชื่อ.....นามสกุล.....

1. ในขณะที่ขับขี่ยานพาหนะสภาพอากาศหรือแสงสว่างเช่นใดที่ทำให้ท่านมองเห็นไม่ชัดเจน

.....
.....
.....

2. ท่านปฏิบัติอย่างไรเมื่ออยู่ในสภาพการณดังกล่าว

.....
.....
.....

ผู้ขับขี่คนที่ 2 ชื่อ.....นามสกุล.....

1. ในขณะที่ขับขี่ยานพาหนะสภาพอากาศหรือแสงสว่างเช่นใดที่ทำให้ท่านมองเห็นไม่ชัดเจน

.....
.....
.....

2. ท่านปฏิบัติอย่างไรเมื่ออยู่ในสภาพการณดังกล่าว

.....
.....
.....
.....

บทที่ 4 :

ป้ายจราจรช่วยให้การขับขี่ปลอดภัย

ประเด็นความปลอดภัย

1. รถจักรยานไม่ใช่ของเล่น แต่เป็นยานพาหนะอย่างหนึ่ง ดังนั้น เมื่อเด็กขี่รถจักรยานจะต้องปฏิบัติตามกฎจราจร
2. การไม่ปฏิบัติตามกฎจราจรขณะที่รถจักรยาน และขับขี่โดยประมาท เป็นสาเหตุหลักที่ทำให้เกิดการเฉี่ยวชน
3. เด็กๆ จำเป็นต้องเรียนรู้และมีความเข้าใจอย่างถูกต้องเกี่ยวกับป้ายจราจรต่างๆ และปฏิบัติตามเมื่อใช้รถใช้ถนนทุกครั้ง

จุดประสงค์การเรียนรู้

แนะนำให้นักเรียนได้รู้จักป้ายจราจรที่ต้องเชื่อฟังและปฏิบัติตาม เมื่อขี่รถจักรยาน

จุดประสงค์นำทาง

1. สามารถบอกความหมายของป้ายจราจรที่สำคัญได้
2. สามารถจัดกลุ่มป้ายจราจรต่างๆ โดยแบ่งตามวัตถุประสงค์ของการใช้

การเตรียมการสอน

1. ทำสำเนา ใบงาน 4 : ป้ายจราจรช่วยให้การขับขี่ปลอดภัย และ ใบกิจกรรมที่บ้าน 3 : เป็นผู้ขับขี่ที่ตระหนักถึงความปลอดภัย สำหรับนักเรียนทุกคน

สาระสำคัญของการสอน

เครื่องหมายจราจรประเภทต่างๆ

1. “ป้ายบังคับการจราจร” เป็นป้ายที่บอกถึงข้อกำหนดให้ต้องปฏิบัติตาม

2. “ป้ายเตือนภัย” เป็นป้ายช่วยเตือนว่าอาจมีอันตรายข้างหน้า เช่น ป้ายแดง “ทางรถไฟ” เพื่อเตือนว่ามีทางรถไฟตัดกับถนนซึ่งเป็นบริเวณที่อันตราย นักเรียนต้องระมัดระวังและปฏิบัติตามป้ายที่กำหนด และต้องตรวจสอบทุกครั้งว่ามีรถไฟแล่นมาหรือไม่ ก่อนจะข้ามทางรถไฟ

3. “ป้ายนำทาง” เป็นป้ายบอกทางให้แก่ผู้ใช้รถใช้ถนน เพื่อให้เดินทางไปถึงยังจุดหมายอย่างปลอดภัย

4. “ป้ายบอกงานก่อสร้างถนน” เป็นป้ายบอกให้ทราบว่ามีการก่อสร้างถนนข้างหน้า เพื่อให้ผู้ขับขี่ลดความเร็วและเพิ่มความระมัดระวังในการขับขี่

5. “ป้ายบริการ” เป็นป้ายที่บอกให้ทราบว่า มีสถานที่หรือสิ่งอำนวยความสะดวกอะไรบ้างที่สามารถใช้บริการได้

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆ ละ 4 คน ให้แต่ละคนวาดรูปป้ายจราจรต่างๆ ตามรูปแล้วติดบนกระดาษหรือสมุดโดยแบ่งตามประเภทของการใช้งาน แล้วเขียนชื่อให้ถูกต้อง

2. นำเสนอโปสเตอร์แสดงป้ายจราจรต่างๆ ให้นักเรียนระบุนว่ามีป้ายจราจรใดบ้างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน และลักษณะดังกล่าวมีอะไรบ้าง (เช่น รูปร่าง สี เป็นต้น)

3. ให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับป้ายจราจรที่ใช้ภายในการสื่อความหมาย แล้วเขียนความหมายของป้ายเหล่านั้น (เช่น ป้าย T แสดงว่า “มีทางแยกข้างหน้า” เป็นต้น)

4. ถาถามนักเรียนว่า เหตุใดจึงใช้ภาพแทนการเขียนอธิบายด้วยตัวอักษร (การใช้ภาพแทนตัวอักษรมีประโยชน์ คือช่วยให้ผู้ขับขี่ยานพาหนะตัดสินใจได้อย่างรวดเร็ว)

5. ให้นักเรียนวาดหรือตัดภาพป้ายจราจรใส่ลงในช่องแรกของ ใบงาน 4 : ป้ายจราจรช่วยให้การขับขี่ยปลอดภัย และเติมข้อความลงในช่องภายใต้หัวข้อ “ป้ายนี้มีความหมายว่าอย่างไร” แล้วนำเสนอ ใบงาน 4 ในชั้นเรียนพร้อมกับอภิปรายร่วมกัน

6. ให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของป้ายจราจรเหล่านั้น

7. อธิบายและแจก ใบกิจกรรมที่บ้าน 3 : เป็นผู้ขับขี่ที่ตระหนักถึงความปลอดภัย

กิจกรรมเสริม

1. สืบต่อไป ให้นักเรียนรวบรวมและจัดกลุ่มป้ายจราจรอื่น แล้วแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของป้ายจราจรเหล่านั้น

2. ทบทวนประเด็นความปลอดภัยโดยใช้แผ่นภาพประกอบการเรียนการสอน 4 : การข้ามถนนบริเวณทางแยกที่มีสัญญาณไฟจราจรสำหรับคนเดินเท้า แผ่นภาพประกอบการเรียนการสอน 5 : การข้ามถนนบริเวณทางข้ามหน้าสถานศึกษาโดยมีเจ้าหน้าที่ตำรวจ/ครูดูแลแผ่นภาพประกอบการเรียนการสอน 6 : การข้ามถนนบริเวณทางข้ามที่มีเกาะกลางถนน และแผ่นภาพประกอบการเรียนการสอน 7 : การข้ามทางรถไฟ

ใบงาน 4

ป้ายจราจรช่วยให้การขับขี่ปลอดภัย

ชื่อ.....นามสกุล.....

เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนวาดภาพหรือตัดภาพป้ายจราจรต่างๆ ติดลงในช่องแรกของตารางตามประเภทที่กำหนด แล้วเติมข้อความลงในช่องที่เหลือให้สมบูรณ์

ประเภท	มีลักษณะอย่างไร	ป้ายนี้มีความหมายว่าอย่างไร
ป้ายบังคับ		
ป้ายเตือน		
ป้ายแสดงทางรถไฟ		
ป้ายนำทาง		
ป้ายบอกงานก่อสร้างถนน		
ป้ายบริการ		

ใบกิจกรรมที่บ้าน 3

เป็นผู้ขับขี่ที่ตระหนักถึงความปลอดภัย

เด็กๆ ได้เรียนรู้การเป็นผู้ขับขี่รถจักรยานอย่างปลอดภัย กิจกรรมนี้จะช่วยให้เด็กได้ฝึกฝน และพัฒนาทักษะการขับขี่ที่ช่วยป้องกันอันตราย เมื่อเด็กโตที่จะขี่รถจักรยานบนถนนได้

ประเด็นความปลอดภัย

1. เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 10 ปี ยังขาดความสามารถ ด้านร่างกาย ประสาทสัมผัส และการรับรู้ ที่เพียงพอในการขี่รถจักรยานบนท้องถนนโดยลำพังได้

2. เด็กที่สามารถขี่รถจักรยานบนถนนจำลอง หรือภายในบริเวณที่กำหนดได้อย่างปลอดภัยนั้น ไม่ได้หมายความว่าเขาจะสามารถใช้ทักษะที่มีอยู่ เมื่อขี่บนท้องถนนจริงที่มีการจราจรคับคั่งและมีอันตรายรอบด้านได้ ผู้ขี่รถจักรยานที่ตระหนักถึงความปลอดภัยอย่างแท้จริงต้องมีการประเมินผลต่างๆ ดังนี้

มีความรู้เกี่ยวกับป้าย และสัญญาณจราจร

สามารถรับรู้ว่ายานพาหนะอื่น และคนเดินเท้ากำลังทำอะไรอยู่ในขณะนั้น

ทิ้งระยะห่างจากยานพาหนะอื่นๆ พอสมควร โดยมีระยะห่างพอที่จะตอบสนองต่อสัญญาณหรือสภาพการณ์ต่างๆ ได้ทัน่วงที เช่น ปฏิบัติตามป้ายจราจรและให้สัญญาณแก่ผู้ใช้รถใช้ถนนคนอื่นๆ การหลบหลุมบ่อบนถนน การปฏิบัติอย่างถูกต้องปลอดภัยเมื่อมีรถวิ่งสวนมา รถวิ่งออกจากซอย รถที่กำลังจะจอด คนเดินเท้าที่ก้าวลงจากขอบทางเท้า หรือยานพาหนะที่ให้สัญญาณเลี้ยวขวาเป็นต้น

สามารถตัดสินใจได้ว่า เมื่อใดที่ถนนหรือทางแยกนั้นมีการจราจรที่คับคั่งเกินไปและเป็นอันตรายถ้าขี่รถจักรยานเข้าไป และเลือกที่จะเดินจูงรถจักรยานข้ามทางแยกนั้นแทน

สวมใส่หมวกนิรภัยอย่างถูกต้องทุกครั้ง

สวมเสื้อผ้าสีสว่างและสะท้อนแสงได้ดี

ท่านจะช่วยให้ได้อย่างไร

ในขณะที่ท่านขี่รถจักรยานไปพร้อมกับเด็ก ควรชี้ให้เขาเห็นถึงอันตรายต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้น พูดคุยให้เข้าใจว่าจะเกิดอันตรายได้อย่างไร กล่าวชมเชยเมื่อเด็กปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้องปลอดภัยจากอันตราย เช่น “ดีมากเลยลูก” พอสังเกตว่าลูกชะลอความเร็วลง และมองก่อนที่จะขึ้นมุมถนนนั้นมา”

สิ่งที่ต้องปฏิบัติ

1. พูดคุยเกี่ยวกับการมีจิตสำนึกในเรื่องความปลอดภัยขณะขี่รถจักรยานกับเด็ก

2. พาเด็กไปยังสถานที่ที่สามารถฝึกขี่รถจักรยานได้ เช่น สวนสาธารณะหรือสวนสำหรับออกกำลังกายใกล้บ้าน แล้วเริ่มฝึกฝนการขี่รถจักรยานอย่างปลอดภัยร่วมกับเด็ก

3. ให้เด็กลองให้คะแนนตนเองว่า เขามีความตระหนักถึงความปลอดภัยในการขี่รถจักรยานมากน้อยเพียงใด

4. ประเมินความสามารถของเด็กโดยใช้ ใบกิจกรรมที่บ้าน 3 และบอกให้เด็กทราบว่าเขารับรู้รถจักรยานได้ดีเพียงใด และต้องมีการพัฒนาอะไรอีกบ้าง

กิจกรรม : ฝึกฝนให้เกิดสำนึกเรื่องความปลอดภัย

เวลาที่ใช้ : 1 ชั่วโมง 30 นาที

วัสดุที่ใช้ : ใบกิจกรรมที่บ้าน 3 และดินสอ

วันที่ส่งคืน :

ใบกิจกรรมที่บ้าน 3

เป็นผู้ขับขี่ที่ตระหนักถึงความปลอดภัย

ชื่อ.....นามสกุล.....
 เลขที่.....ชั้น.....
 วันที่ส่ง.....

คำชี้แจง ให้ผู้ปกครองประเมินทักษะการขี่จักรยานของนักเรียนโดยทำเครื่องหมาย ลงใน (1) หรือ (2) และแสดงความคิดเห็นใน (3)

ขณะขี่รถจักรยาน นักเรียนมีทักษะต่อไปนี้เพียงใด	ทำได้ดี (1)	ต้องฝึกฝน เพิ่มเติม (2)	ความคิดเห็น ของผู้ปกครอง (3)
1. นักเรียนสามารถมองเห็นและรู้ว่าผู้ขี่รถจักรยานและคนเดินเท้าคนอื่น ๆ กำลังทำอะไรอยู่			
2. นักเรียนทิ้งระยะห่างจากผู้ขี่รถจักรยานและคนเดินเท้าคนอื่น ๆ มากพอ เพื่อจะได้สามารถมองเห็นและปฏิบัติตามป้ายและสัญญาณจราจรต่างๆ ได้ทันเวลา มองเห็นรถจักรยานคันอื่นและคนเดินเท้าที่จะมาถึงตัวสามารถหลบหลุม และอุปสรรคได้ทัน ขี่ชิดซ้ายตลอดเวลา มองเห็นรถจักรยานคันอื่นหยุด ขี่สวนมาหรือขี่ออกนอกทางวิ่งรถจักรยาน มองเห็นคนเดินเท้าที่อาจจะก้าวเข้ามาบนทางวิ่งสำหรับรถจักรยาน			
3. นักเรียนสามารถตัดสินใจว่าถนนมีการจราจรที่คับคั่งมาก จึงเลือกที่จะเดินจูงรถจักรยานจนกว่าการจราจรจะเบาบางลง			
4. นักเรียนสวมหมวกนิรภัยที่อยู่ในสภาพดี			
5. นักเรียนสวมหมวกนิรภัยอย่างถูกต้องและเหมาะกับขนาดศีรษะของตนเอง			
6. นักเรียนสวมใส่เสื้อผ้าสีสว่างหรือสีที่สะท้อนแสงได้ดี			

บทที่ 5 : เรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ

ประเด็นความปลอดภัย

- อุบัติเหตุทางถนนเป็นสาเหตุหลักที่ก่อให้เกิดการบาดเจ็บและเสียชีวิตของเด็กอายุต่ำกว่า 14 ปีมากที่สุด
- แม้การออกแบบยานพาหนะและการออกแบบทางวิศวกรรมจราจรจะพัฒนาขึ้นเพื่อเพิ่มความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน แต่ยังไม่มีความปลอดภัยเท่าที่ควร ถ้าผู้ใช้รถใช้ถนนในชุมชนไม่ให้ความสำคัญและปฏิบัติตามกฎหมายจราจร

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้ นักเรียน ได้ศึกษากฎหมาย และระเบียบปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนตามสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาในแต่ละท้องถิ่น

จุดประสงค์นำทาง

- ระบุกฎหมาย และระเบียบปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนตามสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นได้
- ระบุผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการฝ่าฝืนกฎหมายจราจร หรือการละเลยไม่ปฏิบัติตามระเบียบปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนนได้
- สามารถอธิบายการบังคับใช้กฎหมายจราจรได้

การเตรียมการสอน

- เชิญผู้เชี่ยวชาญด้านการจราจรมาเป็นวิทยากรเพื่อให้ความรู้แก่นักเรียน (แนะนำให้เชิญเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรในท้องถิ่น)
- เตรียมเครื่องบันทึกเสียงหรือเครื่องถ่ายภาพวีดิทัศน์เพื่อบันทึกเสียงและภาพของผู้เชี่ยวชาญ (ควรขออนุญาตผู้เชี่ยวชาญก่อน)

3. ทำสำเนา ใบงาน 5 : แบบบันทึกการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ และ ใบกิจกรรมที่บ้าน 4 : ได้เวลาทดสอบความรู้ สำหรับนักเรียนทุกคน

4. ศึกษาประเด็นความปลอดภัยจาก แผ่นภาพประกอบการเรียนการสอน 1-16 และระบุกฎหมายจราจร และระเบียบปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน ที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษามากที่สุด

สาระสำคัญของการเรียน

1. กฎหมายจราจรเป็นข้อกำหนดที่บังคับให้ต้องปฏิบัติเมื่อเดินทาง และใช้ยานพาหนะ ไม่ว่าจะเป็นการเดินทางโดยทางบก ทางน้ำ หรือทางอากาศ เพื่อผู้ขับขี่ยานพาหนะ หรือคนโดยสารจะต้องปฏิบัติเพื่อให้เกิดความสะดวกและปลอดภัยจากการเดินทาง หรือโดยสารยานพาหนะนั้นๆ เจ้าหน้าที่จราจรอาจสร้างสัญญาณ หรือเครื่องหมายแสดงให้เห็นถึงข้อห้าม ข้อบังคับ เพื่อให้ผู้เดินทาง และผู้ขับขี่ยานพาหนะปฏิบัติตามอย่างถูกต้อง

ถ้าไม่มีทางเท้า คนเดินเท้าต้องเดินบนขอบถนนหรือไหล่ทางด้านขวามือของผู้เดินสวนกับทางรถ

สัญญาณไฟจราจรสีแดง หมายความว่าให้ยานพาหนะทุกชนิดหยุด

2. แนะนำผู้เชี่ยวชาญให้นำเสนอเนื้อหา หรือตอบคำถามของนักเรียน ในระดับที่นักเรียนสามารถเข้าใจได้ง่ายที่สุด

3. เนื้อหาที่ต้องการได้รับจากผู้เชี่ยวชาญควรครอบคลุมกฎหมายและระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการข้ามถนน การจอดรถบริเวณรอบสถานศึกษา การใช้เข็มขัดนิรภัยและหมวกนิรภัย การขึ้นและลงจากยานพาหนะ และการใช้บริการรถโดยสารประจำทางที่มีในท้องถิ่น อย่างไรก็ตามนักเรียนทั้งหมดควรมีความเข้าใจเรื่องกฎหมายจราจรเกี่ยวกับการข้ามถนนเป็นพื้นฐานเบื้องต้น

4. กำหนดจำนวนคำถามที่จะถามผู้เชี่ยวชาญ โดยให้มีความเกี่ยวข้องกับนักเรียนมากที่สุด

5. ครูผู้สอนควรบันทึกคำบรรยายหรือคำสนทนา ตลอดจนการตอบคำถามของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ได้ข้อมูลความรู้ที่ครบถ้วนและถูกต้อง

6. บันทึกเสียงหรือบันทึกวิดีโอที่ค้นตามความเหมาะสม

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูผู้สอนถามนักเรียนว่า “สิ่งที่เราจำเป็นต้องคำนึงถึงและปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยบนท้องถนนระหว่างการเดินทางไปและกลับจากสถานศึกษาคืออะไร” พูดคุยกับนักเรียนเกี่ยวกับกฎหมายจราจรและระเบียบปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยที่นักเรียนคุ้นเคย

2. ชี้แจงให้นักเรียนทราบว่าจะมีการเชิญผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับกฎหมายจราจรและระเบียบปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน

3. ให้นักเรียนจับคู่กัน เพื่อหาหัวข้อเกี่ยวกับการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัยที่เขาต้องการทราบ และช่วยกันตั้งคำถามเพื่อใช้ถามผู้เชี่ยวชาญ ทำรายการคำถามทั้งหมด อภิปรายและแก้ไขการใช้ถ้อยคำเพื่อให้สื่อความหมายได้ชัดเจน

4. เลือกคำถามที่จะถามผู้เชี่ยวชาญ หรือเพิ่มคำถามที่จำเป็นเพื่อให้ครอบคลุมประเด็นความปลอดภัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพของชุมชนที่นักเรียนอาจมองข้ามไป

5. แจกคำถามให้นักเรียนกลุ่มละ 2 คำถาม และให้นักเรียนบันทึกลงใน ใบงาน 5 : แบบบันทึกการเรียนรู้ จากผู้เชี่ยวชาญ

6. ส่งคำถามให้ผู้เชี่ยวชาญทราบล่วงหน้า โดยส่งไปพร้อมกับจดหมายเชิญ ในจดหมายควรระบุจุดมุ่งหมายในการเชิญผู้เชี่ยวชาญมาบรรยายหรือสัมภาษณ์ และวันเวลาอย่างชัดเจน

7. ช่วยกันวางแผนการดำเนินกิจกรรม และแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ โดยจัดเรียงลำดับคำถามกำหนดตัวผู้แนะนำผู้เชี่ยวชาญ ผู้ดำเนินรายการ และผู้กล่าว

ขอบคุณผู้เชี่ยวชาญเมื่อกิจกรรมแล้วเสร็จ

8. ดำเนินกิจกรรมและบันทึกข้อมูลที่สำคัญหรือข้อมูลเพิ่มเติม

9. ครูผู้สอนและนักเรียนอภิปราย และแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลที่ได้รับ ให้นักเรียนแก้ไขข้อมูลของตนเองให้ถูกต้องและชัดเจน ตามข้อมูลใหม่ที่ได้รับจากผู้เชี่ยวชาญ

กิจกรรมเสริม

1. ให้นักเรียนนำข้อมูลที่บันทึกไว้ใน ใบงาน 5 : แบบบันทึกการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ มาตั้งคำถาม 5 ข้อเพื่อใช้ถามสมาชิกในครอบครัวของนักเรียนหรือผู้ใหญ่ที่รู้จัก ให้นักเรียนศึกษาคำถามของกันและกัน และอาจมีการแก้ไขตามความจำเป็น

2. ให้นักเรียนใช้ ใบกิจกรรมที่บ้าน 4 : ได้เวลาทดสอบความรู้ เพื่อบันทึกคำถามของตน ครูผู้สอนควรอธิบายให้นักเรียนเข้าใจอย่างถูกต้องครบถ้วนว่าเขาต้องทำอะไร และกำหนดวันส่งคืน

3. หลังจากที่ทำนักเรียนทำ ใบกิจกรรมที่บ้าน 4 แล้ว ให้นักเรียนตรวจคำตอบและให้คะแนน หลังจากนั้น นำผลงานมาเปรียบเทียบและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น ครูผู้สอนต้องบอกวิธีการตรวจคำตอบให้ตรงกันทุกคน

กิจกรรมเสริม (พิจารณาจัดตามความเหมาะสม)

1. นำนักเรียนเดินทางไปเยี่ยมชมสถานีตำรวจในท้องถิ่น

2. ให้นักเรียนทำแผ่นโปสเตอร์ความปลอดภัย เรื่อง “ท่านทราบกฎระเบียบหรือไม่?”

3. นักเรียนนำผลการทดสอบของตนส่งให้ครูผู้สอน และนำลงพิมพ์เผยแพร่ในจดหมายข่าวของสถานศึกษา (ถ้ามี)

4. ใช้แผ่นโปสเตอร์ที่สร้างขึ้นเพื่อทบทวนประเด็นเกี่ยวกับความปลอดภัย

5. ให้นักเรียนจัดป้ายนิเทศเพื่อแสดงผลงานตามความเหมาะสม เรื่อง “กฎหมายจราจรที่ควรรู้”

ใบงาน 5

แบบบันทึกการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ

ชื่อ.....นามสกุล.....
เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนบันทึกข้อมูลในสมุดรณ

ผู้เชี่ยวชาญ

ชื่อ.....
สถานที่.....เวลา.....

คำถามที่ 1 :

คำตอบ

คำถามที่ 2 :

คำตอบ

ใบกิจกรรมที่บ้าน 4

ได้เวลาทดสอบความรู้

เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับกฎหมายจราจร และระเบียบปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยของตนเอง การส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามกฎหมาย และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการฝ่าฝืนกฎหมายจราจรหรือการละเลยการปฏิบัติตามระเบียบ เด็กจะถามคำถามเพื่อทดสอบความรู้ของท่านเกี่ยวกับกฎหมายจราจรและระเบียบปฏิบัติเพื่อความปลอดภัย

ประเด็นความปลอดภัย

- อุบัติเหตุทางถนนเป็นสาเหตุหลักที่ก่อให้เกิดการบาดเจ็บและเสียชีวิตของเด็กอายุต่ำกว่า 14 ปีมากที่สุด
- แม้การออกแบบยานพาหนะและการออกแบบทางวิศวกรรมจราจรจะพัฒนาขึ้นเพื่อเพิ่มความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน แต่ยังไม่มียุคเทคโนโลยีใดที่จะช่วยได้ ถ้าผู้ใช้รถใช้ถนนในชุมชนไม่ให้ความสำคัญและปฏิบัติตามกฎหมายจราจร

สิ่งที่ต้องปฏิบัติ

1. ให้ความร่วมมือกับเด็กในการตอบข้อทดสอบ
2. ทบทวนคำตอบที่ไม่แน่ใจเพื่อความถูกต้อง และเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็ก

ท่านจะช่วยให้ได้อย่างไร

1. ปฏิบัติตามกฎหมายจราจร และระเบียบปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยตลอดเวลา เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็ก เพราะเด็กจะเลียนแบบพฤติกรรมของท่าน
2. ศึกษากฎหมายจราจรและระเบียบปฏิบัติเพื่อความปลอดภัย
3. ให้คำแนะนำแก่เด็ก และเตือนให้ปฏิบัติตามกฎหมายจราจรอย่างสม่ำเสมอ
4. พูดคุยกับเด็กเกี่ยวกับความสำคัญของกฎหมายจราจร และให้เด็กได้มีโอกาสพูดคุยเกี่ยวกับสิ่งที่เขาต้องปฏิบัติตาม พร้อมให้เหตุผล
5. มีทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ มองตำรวจในแง่ดี และอธิบายให้เด็กเข้าใจว่าสิ่งที่เจ้าหน้าที่ตำรวจปฏิบัติเป็นการช่วยให้เรามีความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนนมากยิ่งขึ้น

กิจกรรม : การทดสอบความรู้เรื่อง
กฎหมายจราจร

เวลาที่ใช้ : 1 ชั่วโมง

วัสดุที่ใช้ : ใบกิจกรรมที่บ้าน 4 และดินสอ

วันที่ส่งคืน :

ใบกิจกรรมที่บ้าน 4

ได้เวลาทดสอบความรู้

ชื่อ.....นามสกุล.....
 เลขที่.....ชั้น.....
 วันที่ส่ง.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนตั้งคำถามเกี่ยวกับกฎหมายจราจร สำหรับถามผู้ปกครองหรือสมาชิกในครอบครัว

ชื่อผู้ตอบคำถาม.....

คำถามที่ 1 :

คำตอบ

คำถามที่ 2 :

คำตอบ

คำถามที่ 3 :

คำตอบ

บทที่ 6 :

จากมุมมองของผู้ขับขี่

ประเด็นความปลอดภัย

1. บ่อยครั้งที่เด็กต้องเสียชีวิตหรือบาดเจ็บจากการโดยสารยานพาหนะ
2. ผู้ขับขี่ยานพาหนะจะรู้สึกหงุดหงิด หากคนโดยสารไม่อยู่ในระเบียบ ซึ่งทำให้ผู้ขับขี่จะเสียสมาธิได้ง่าย เนื่องจากคนโดยสารส่งเสียงดังและลุกเดินไปมาในยานพาหนะ

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนได้รับทราบถึงพฤติกรรมของคนโดยสารที่รบกวนผู้ขับขี่ และฝึกปฏิบัติตนให้มีพฤติกรรมที่รับผิดชอบเมื่อโดยสารยานพาหนะ

จุดประสงค์นำทาง

1. ระบุนกการกระทำหรือพฤติกรรมที่รบกวนผู้ขับขี่ได้
2. พัฒนาวิธีการที่ช่วยให้ตนเองเป็นคนโดยสารที่มีความรับผิดชอบ
3. สามารถแสดงความรับผิดชอบต่อพฤติกรรมในการโดยสารยานพาหนะของตนเองมากขึ้น

การเตรียมการสอน

1. เตรียมแผ่นกระดาษชาร์ตแข็ง แล้วเขียนหัวข้อ “พฤติกรรมที่รบกวนผู้ขับขี่”
2. ทำสำเนา ใบงาน 6 : จากมุมมองของผู้ขับขี่และ ใบกิจกรรมที่บ้าน 5 : แผนเพิ่มความปลอดภัยของตนเอง สำหรับนักเรียนทุกคน
3. เตรียมกระดาษแข็ง กระดาษ ดินสอ ปากกาเคมี

4. ศึกษาประเด็นความปลอดภัยจาก แผ่นภาพประกอบการเรียนการสอน 8 : การโดยสารยานพาหนะอย่างปลอดภัย และ แผ่นภาพประกอบการเรียนการสอน 9 : การข้ามถนนอย่างปลอดภัยเมื่อลงจากรถโดยสารประจำทาง

สาระสำคัญของการสอน

1. นักเรียนในวัยนี้มักจะมีพฤติกรรมเพื่อความปลอดภัยที่ไม่สม่ำเสมอ แต่นักเรียนสามารถพัฒนาพฤติกรรมที่รับผิดชอบเพื่อความปลอดภัย หากมีการสอนและย้ำเตือนบ่อยๆ ซึ่งจะกระตุ้นให้เด็กรู้จักรับผิดชอบต่อการกระทำของตนที่อาจจะส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่นได้

2. พฤติกรรมของคนโดยสารที่ดีและควรปฏิบัติประกอบด้วย การนั่งในที่ที่จัดไว้โดยไม่เคลื่อนไหว หยุกหยิกไปมา นั่งประจำที่นั่งตลอดเวลาขณะโดยสาร ไม่เล่นกับผู้อื่น ไม่ส่งเสียงดัง หากรู้สึกเบื่อควรหา กิจกรรมที่ไม่รบกวนผู้อื่นทำ เช่น อ่านหนังสือ ฟังเพลง เล่นเกมปริศนาคำทาย เป็นต้น

3. พฤติกรรมที่ถูกต้องปลอดภัยที่คนโดยสารยานพาหนะควรปฏิบัติประกอบด้วย การคาดเข็มขัดนิรภัยตลอดเวลาขณะโดยสาร ขึ้นและลงรถจากยานพาหนะด้านที่ชิดขอบทางเท้าหรือขอบถนนเท่านั้น ควรให้เด็กนั่งที่เบาะหลัง ไม่ยื่นส่วนหนึ่งของร่างกายออกนอกรถ หลีกเลี่ยงการกระทำที่รบกวนผู้ขับขี่ เช่น การทะเลาะกัน ตะโกนเสียงดัง ถอดเข็มขัดนิรภัยออก ไม่นั่งอยู่กับที่ เรียกร้องที่จะมานั่งตรงเบาะหน้า กดปุ่มล็อกประตูเล่น และขว้างปาสิ่งของไปมา

4. พฤติกรรมที่คนโดยสารรถจักรยานยนต์ควรปฏิบัติ ประกอบด้วย การสวมหมวกนิรภัยอย่างถูกต้องตลอดเวลา ขึ้นและลงจากรถทางด้านที่ชิดขอบ

ทางเท้าหรือขอบถนน ไม่กางแขนขาออกจากตัวรถ นั่งซ้อนให้สมดุล หลีกเลี่ยงการกระทำที่รบกวนผู้ขับขี่ เช่น ไม่ตะโกนเสียงดัง หรือขับตัวไปมาไม่อยู่นิ่ง เป็นต้น

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ถามนักเรียนว่า “ผู้ขับขี่ยานพาหนะต้องปฏิบัติตามวิธีใดจึงจะขับขี่ได้อย่างปลอดภัย” และอภิปรายเกี่ยวกับคำตอบที่ได้รับ
2. ถามต่อว่า “พฤติกรรมของคนโดยสารที่เป็นกรรบกวนผู้ขับขี่ได้แก่อะไรบ้าง” เขียนคำตอบที่ได้ลงในแผ่นกระดาษชาร์ตภายใต้หัวข้อ “พฤติกรรมที่รบกวนผู้ขับขี่”
3. อธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า เขาจะต้องไปสัมภาษณ์ผู้ขับขี่รถยนต์ หรือรถจักรยานยนต์จำนวน 3 คน เพื่อศึกษาพฤติกรรมของคนโดยสารที่รบกวนผู้ขับขี่
4. ให้นักเรียนใช้ ใบงาน 6 : จากมุมมองของผู้ขับขี่ เพื่อบันทึกคำตอบที่ได้รับ และกำหนดวันที่ส่งคืน
5. อภิปรายเกี่ยวกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ นำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลบนแผ่นกระดาษชาร์ตที่นักเรียนร่วมกันคิดก่อนหน้าว่า วิธีการนำเสนอข้อมูลที่เหมาะสม เช่น เขียนสรุปเป็นรายงาน วาดภาพประกอบ ทำแผนภูมิเชิงสถิติแบบกราฟแท่งหรือกราฟรูปรวงกลม เป็นต้น โดยให้นักเรียนทำงานเดี่ยวหรือจับคู่กันก็ได้

กิจกรรมเสริม

1. ให้นักเรียนเขียนบทความลงในจดหมายข่าวหรือวารสารของสถานศึกษาเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนทำเพื่อเพิ่มความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน
2. ให้นักเรียนรวบรวมสิ่งของ บรรจุลงในกล่องชื่อ “กล่องสารพัดประโยชน์” ใส่ไว้ในรถของครอบครัว โดยเก็บไว้ในที่ที่ปลอดภัยและไม่กีดขวางของที่ใส่ในกล่อง เช่น หนังสือนิทาน กระดาษ ปากกา เกมขนาดเล็ก เกมตัวต่อ หรือเกมอื่นๆ ที่เหมาะจะเล่นในรถยนต์สมควรเล่นในรถยนต์เท่านั้น
3. ทบทวนประเด็นความปลอดภัยโดยใช้ แผ่นภาพประกอบการเรียนการสอน 8 : การโดยสารยานพาหนะอย่างปลอดภัย และ แผ่นภาพประกอบการเรียนการสอน 9 : การข้ามถนนอย่างปลอดภัยเมื่อลงจากรถโดยสารประจำทาง

ใบงาน 6

จากมุมมองของผู้ขับขี่

ชื่อ.....นามสกุล.....

เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนสัมภาษณ์ผู้ขับขี่รถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ จำนวน 3 คน โดยใช้คำถามต่อไปนี้ “พฤติกรรมใดของคนโดยสารที่รบกวนท่านในขณะที่ขับขี่ยานพาหนะ?” และบันทึกคำตอบลงในใบงานนี้

คำถาม

ผู้ขับขี่คนที่ 1 :

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ผู้ขับขี่คนที่ 2 :

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ผู้ขับขี่คนที่ 3 :

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบกิจกรรมที่บ้าน 5

แผนเพิ่มความปลอดภัยของตนเอง

เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมของคนโดยสารที่รบกวนผู้ขับขี่

ประเด็นความปลอดภัย

1. บ่อยครั้งที่เด็กเสียชีวิตหรือได้รับบาดเจ็บจากการโดยสารยานพาหนะ
2. ผู้ขับขี่ยานพาหนะจะรู้สึกหงุดหงิด หากคนโดยสารไม่อยู่ในระเบียบ และผู้ขับขี่จะเสียสมาธิได้ง่าย เมื่อคนโดยสารส่งเสียงดังและเคลื่อนไหวไปมา ซึ่งอาจนำไปสู่การเกิดอุบัติเหตุได้
3. นักเรียนในวัยนี้มักจะมีพฤติกรรมเพื่อความปลอดภัยที่ไม่สม่ำเสมอ แต่นักเรียนสามารถพัฒนาพฤติกรรมที่รับผิดชอบเพื่อความปลอดภัย หากมีการสอนและย้ำเตือนบ่อยๆ ซึ่งจะกระตุ้นให้เด็กรู้จักรับผิดชอบต่อภาระหน้าที่ของตนเองและผู้อื่นได้

3. ควรให้เด็กนั่งที่เบาะหลัง (ถ้าจำเป็นต้องให้เด็กนั่งที่เบาะหน้า ให้เลือกเด็กที่ตัวโตที่สุด และควรมีอุปกรณ์นิรภัยสำหรับเด็กด้วย)
4. คาดเข็มขัดนิรภัยตลอดเวลาที่รถแล่น
5. ขึ้นและลงจากยานพาหนะทางด้านที่ชิดขอบทางเท้าหรือขอบถนน
6. ปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้ใหญ่ เมื่อต้องจอดยานพาหนะในแนวเฉียงและในบริเวณที่จอดรถ
7. ไม่ยื่นส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกายออกนอกตัวรถ
8. ไม่กระทำสิ่งใดที่เป็นการรบกวนผู้ขับขี่ เช่น ทะเลาะหรือตีกัน ตะโกนเสียงดัง ปลดเข็มขัดนิรภัยออก ลุกเดินไปมา รบเร้าขอที่จะนั่งด้านหน้า ดึงปุ่มล็อกประตูเล่น และขว้างปาสิ่งของ เป็นต้น

ท่านจะช่วยได้อย่างไร

1. ท่านควรปฏิบัติตนอย่างปลอดภัยและมีความรับผิดชอบต่อไม่ว่าจะเป็นในขณะที่ขับขี่ยานพาหนะหรือเป็นคนโดยสาร และไม่แสดงพฤติกรรมที่ไม่ปลอดภัย เพราะเด็กๆ นั้นชอบเลียนแบบพฤติกรรมของผู้ใหญ่
2. พูดคุยกับเด็กเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ควรปฏิบัติในขณะที่เดินทางไปกับเขา อธิบายให้เห็นว่าพฤติกรรมเหล่านั้นมีความสำคัญอย่างไร

พฤติกรรมที่คนโดยสารรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ควรปฏิบัติ

1. สวมหมวกนิรภัยอย่างถูกต้องตลอดเวลา
2. ไม่บรรทุกคนโดยสารเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด

การให้ความร่วมมือและปฏิบัติตนเป็นคนโดยสารรถยนต์ที่ดี

1. นั่งประจำที่ที่กำหนด
2. ไม่ลุกเดินไปมา
3. ไม่เล่นหรือหยอกล้อกับผู้อื่น
4. ไม่พูดหรือตะโกนเสียงดัง
5. หากรู้สึกเบื่อควรหากิจกรรมที่ไม่รบกวนผู้อื่นทำ เช่น อ่านหนังสือ ฟังเพลง เป็นต้น
6. พยายามนั่งทำกิจกรรมแก้เบื่อ เช่น อ่านหนังสือด้วยกัน หรือเล่นเกมทายปริศนา เป็นต้น

การให้ความร่วมมือและปฏิบัติตามเป็นคน โดยสารรถจักรยานยนต์ที่ดี

1. นั่งนิ่งๆ
2. ไม่พูดหรือตะโกนเสียงดัง
3. ไม่ขยับตัวไปมา
4. อย่ากางแขนขา หรือยื่นสิ่งของออกนอก

ตัวรถมากเกินไป

สิ่งที่ต้องปฏิบัติ

1. ในช่วงสองสามสัปดาห์ต่อจากนี้ เด็กจะฝึกฝนพฤติกรรม 4 พฤติกรรมที่ไม่เป็นการรบกวนผู้ขับขี่ พุทธศุขให้เขาเข้าใจว่าพฤติกรรมดังกล่าวนี้จะช่วยให้ท่านในฐานะผู้ขับขี่มีสมาธิในการขับรถดีขึ้นอย่างไร

2. ในแต่ละครั้งที่ท่านเห็นเด็กแสดงพฤติกรรมที่ดีเหล่านี้ ให้ชมเชยและจดวันที่พร้อมรายละเอียดของพฤติกรรมที่ดีไว้ใน ใบกิจกรรมที่บ้าน 5

3. เดือนให้เด็กส่งคืน ใบกิจกรรมที่บ้าน 5 ภายในเวลาที่กำหนด

ผู้ปกครองที่ขับขี่รถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ที่รับผิดชอบในการรับ-ส่งเด็ก ควรเป็นผู้กรอกข้อมูลลงในใบกิจกรรมที่บ้าน 5

กิจกรรม : ฝึกฝนพฤติกรรมการเป็นผู้โดยสารที่ดี
เวลาที่ใช้ : ครั้งละ 15 นาที รวม 4 ครั้ง
วัสดุที่ใช้ : ใบกิจกรรมที่บ้าน 5 และดินสอ
วันที่ส่งคืน :

ใบกิจกรรมที่บ้าน 5

แผนเพิ่มความปลอดภัยของตนเอง

ชื่อ.....นามสกุล.....
 เลขที่.....ชั้น.....
 วันที่ส่ง.....

คำชี้แจง กรุณากรอกข้อมูล และทำเครื่องหมาย (ลงในช่องสี่เหลี่ยมหน้าข้อความที่เป็นจริง)

พฤติกรรม	ผู้สังเกต (ชื่อผู้ปกครอง) วันที่.....	ผู้สังเกต (ชื่อผู้ปกครอง) วันที่.....	ผู้สังเกต (ชื่อผู้ปกครอง) วันที่.....
นั่งนิ่ง	ทำ ไม่ทำ	ทำ ไม่ทำ	ทำ ไม่ทำ
ไม่พูดหรือตะโกนเสียงดัง	ทำ ไม่ทำ	ทำ ไม่ทำ	ทำ ไม่ทำ
ไม่ขยับตัวไปมา	ทำ ไม่ทำ	ทำ ไม่ทำ	ทำ ไม่ทำ
ไม่ยื่นศีรษะ แขนขาหรือ สิ่งของออกนอกตัวรถ	ทำ ไม่ทำ	ทำ ไม่ทำ	ทำ ไม่ทำ

บทที่ 7 :

การโดยสาร

ประเด็นความปลอดภัย

1. บ่อยครั้งที่เด็กต้องตกอยู่ในสถานการณ์ที่ต้องตัดสินใจเลือกระหว่างความปลอดภัยของตนเองกับพฤติกรรมที่บุคคลทั่วไปปฏิบัติ ซึ่งอาจเป็นสิ่งที่ตัดสินใจได้ยากสำหรับเขา เมื่อถูกเพื่อนคะยั้นคะยอให้ทำอะไรที่เสี่ยงอันตราย หรือมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

2. บางครั้งการขอความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่ถือว่าการกระทำที่เหมาะสมที่สุด แต่เขาก็ควรที่จะสามารถปฏิบัติตนอย่างถูกต้องเหมาะสม และรับผิดชอบต่อความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่นได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถกำหนดพฤติกรรมที่ปลอดภัยในการเดินทางเมื่อใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะ และเรียนรู้วิธีปฏิบัติตนเมื่อได้รับแรงกดดันจากเพื่อน

จุดประสงค์นำทาง

1. มีพฤติกรรมที่ถูกต้องปลอดภัยและมีความเหมาะสม เมื่อใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะภายใต้การดูแลของผู้ใหญ่

การเตรียมการสอน

1. เตรียมกระดานชาร์ตแข็ง แล้วเขียนหัวข้อ “ข้อกำหนดพฤติกรรมการเดินทางเมื่อใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะ”

2. ทำสำเนา ใบงาน 7 : ฝึกให้คิด ตัดตามรอยประ เพื่อทำเป็นบัตรคำสำหรับนักเรียนแต่ละกลุ่มๆ ละ 4 คน

3. ศึกษาประเด็นความปลอดภัยจาก ใบความรู้ 5 : การโดยสารยานพาหนะ แผ่นภาพประกอบการเรียนการสอน 9 : การข้ามถนนอย่างปลอดภัยเมื่อลงจากรถโดยสารประจำทาง แผ่นภาพประกอบการเรียนการสอน 13 : การโดยสารรถสองแถวอย่างปลอดภัย และ แผ่นภาพประกอบการเรียนการสอน 15 : การเดินทางโดยทางเรืออย่างปลอดภัย

สาระสำคัญของการสอน

1. นักเรียนจำเป็นต้องกำหนดข้อปฏิบัติเมื่อเดินทางโดยใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะของตนเอง เพื่อให้เดินทางอย่างปลอดภัย และต้องไม่ส่งผลกระทบต่อความสะดวปลอดภัยของผู้อื่น นักเรียนต้องเข้าใจว่าระบบขนส่งสาธารณะเป็นของส่วนรวม ดังนั้น นักเรียนจึงต้องปฏิบัติตนอย่างถูกต้องเพื่อความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น

2. แรงกดดันจากเพื่อน มักจะเป็นอุปสรรคที่ทำให้เด็กไม่สามารถปฏิบัติตนได้ตามข้อกำหนดพฤติกรรมการเดินทาง ครูผู้สอนและเด็กควรร่วมกันพิจารณาหาวิธีปฏิบัติตนเมื่ออยู่ในสถานการณ์ดังกล่าวอย่างเหมาะสม และให้ผลในด้านบวกต่อนักเรียนเอง และเด็กไม่ควรเห็นว่ววิธี “มีปัญหาก็เรียกหาผู้ใหญ่” เป็นวิธีที่ง่ายที่สุด และเป็นวิธีเดียวที่ทำได้

3. ให้ความสำคัญกับรูปแบบของการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะที่มีอยู่ในท้องถิ่น และที่สถานศึกษาใช้

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ (ตามความเหมาะสม) มอบหมายให้แต่ละกลุ่มเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะชนิดใดชนิดหนึ่ง เช่น รถโดยสารประจำทาง รถไฟ หรือเรือ ให้แต่ละกลุ่มแบ่งหน้าที่ว่าใครจะเป็นผู้นำกลุ่ม ผู้จัดบันทึก และผู้รายงานผล

2. ถามนักเรียนว่า “เราจะต้องคำนึงถึงอะไร และปฏิบัติตนอย่างไรในขณะที่โดยสารยานพาหนะดังกล่าวอย่างสะดวกและปลอดภัย”

3. ให้นักเรียนแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นในกลุ่ม และบันทึกพฤติกรรมที่เหมาะสม

4. ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอความคิด พร้อมทั้งอธิบายว่าพฤติกรรมเหล่านั้นจะช่วยให้เกิดความสะดวกและปลอดภัยได้อย่างไร

5. อภิปรายและระบุพฤติกรรมที่ปฏิบัติเฉพาะเมื่อโดยสารยานพาหนะบางชนิด และพฤติกรรมที่ปฏิบัติเมื่อโดยสารยานพาหนะทุกชนิด

6. นำข้อคิดเห็นที่ได้มาสรุปและพัฒนาเป็น “ข้อกำหนดพฤติกรรมการเดินทางเมื่อใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะ” ของชั้นเรียน และนำไปติดแสดงไว้ที่ป้ายนิเทศ

7. ถามนักเรียนว่า “เคยเห็นคนโดยสารคนอื่นแสดงพฤติกรรมที่ไม่ปลอดภัยหรือไม่” แล้วบันทึกคำตอบไว้

8. ถามนักเรียนว่า “เคยเห็นคนโดยสารคนอื่นแสดงพฤติกรรมที่ส่งผลกระทบในด้านลบต่อคนโดยสารที่เหลือหรือไม่” แล้วบันทึกคำตอบไว้

9. พูดคุยเกี่ยวกับพฤติกรรมของคนโดยสาร โดยทั่วไปว่า บางคนอาจต้องการปฏิบัติอย่างหนึ่งแต่คนอื่น ๆ ไม่ต้องการ และจะเกิดอะไรขึ้นถ้านักเรียนไม่ปฏิบัติตามที่เพื่อนต้องการ และเพื่อนจะรู้สึกอย่างไร

10. ครูผู้สอนอ่านบัตรคำ “ฝึกให้คิด” 1 บัตร ให้นักเรียนฟัง เขียนคำแนะนำที่ได้จากนักเรียนเกี่ยวกับบัตรคำนั้นแล้วอภิปรายถึงประสิทธิภาพของคำแนะนำเหล่านั้นว่ามีมากน้อยเพียงใด ถามนักเรียนว่า “จะอย่างไรถ้าคำแนะนำนั้นใช้ไม่ได้ผล” เขียนคำแนะนำที่ได้รับเพิ่มเติม เพื่อให้นักเรียนเข้าใจว่าถ้าวิธีการแรกใช้ไม่ได้ผลต้องหาวิธีการใหม่ หรือจำเป็นต้องหลบเลี่ยงจากสถานการณ์นั้น

11. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆ ละ 4 คน ให้นักเรียนอ่านบัตรคำ “ฝึกให้คิด” และช่วยกันคิดหาคำตอบ

12. ให้แต่ละกลุ่มรายงานคำตอบที่ได้ และแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพของวิธีการต่างๆ เหล่านั้นว่ามีมากน้อยเพียงใด

กิจกรรมเสริม

1. ให้นักเรียนจับคู่กันเพื่อสังเกตพฤติกรรมของเพื่อนอีกคนหนึ่งเมื่อใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะในการเดินทางที่สถานศึกษาจัดขึ้น บันทึกสิ่งที่เพื่อนปฏิบัติอย่างถูกต้องปลอดภัย มีความรับผิดชอบ และเหมาะสม เน้นให้เห็นความสำคัญ และความจำเป็นในการมีพฤติกรรมเหล่านั้น เพื่อความสะดวกและปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น

2. ให้นักเรียนแต่ละคนรวบรวมพฤติกรรมที่ถูกต้องปลอดภัยของเพื่อนที่คู่กับตน แล้วจัดทำเป็นสมุดประจำชั้น

3. ทบทวนประเด็นความปลอดภัยโดยใช้แผ่นภาพประกอบการเรียนการสอน 9 : การข้ามถนนอย่างปลอดภัยเมื่อลงจากรถโดยสารประจำทาง แผ่นภาพประกอบการเรียนการสอน 13 : การโดยสารรถสองแถวอย่างปลอดภัย และ แผ่นภาพประกอบการเรียนการสอน 15 : การเดินทางโดยทางเรืออย่างปลอดภัย

ใบงาน 7

ฝึกให้คิด

ชื่อ นามสกุล

เลขที่ ชั้น

คำชี้แจง ให้นักเรียนตัดตามรอยประเพื่อทำเป็นบัตรคำ

1. เพื่อนของนักเรียน 2 คนยกเก้าอี้ขึ้นมาวางบนที่นั่ง และบอกให้นักเรียนทำตามเขา และหัวเราะเยาะเมื่อนักเรียนไม่ทำตาม จะเกิดอะไรขึ้นถ้านักเรียนทำตาม นักเรียนจะบอกเพื่อนอย่างไร นักเรียนจะทำอย่างไร	2. พี่เลี้ยงที่พานักเรียนมาส่งยังสถานศึกษาบอกให้นักเรียนนั่งรถสามล้อเครื่องกลับบ้านเอง แต่นักเรียนทราบว่าคุณพ่อคุณแม่ไม่อนุญาตให้ทำเช่นนั้นแน่ จะเกิดอะไรขึ้นถ้านักเรียนทำตาม นักเรียนจะบอกพี่เลี้ยงอย่างไร นักเรียนจะทำอย่างไร
3. รุ่นพี่ที่สถานศึกษาพูดถึงคนโดยสารคนอื่นด้วยเสียงที่ดังและใช้วาจาหยาบคาย จะเกิดอะไรขึ้นถ้าพวกเขายังพูดต่อไปไม่หยุด นักเรียนจะบอกรุ่นพี่อย่างไร นักเรียนจะทำอย่างไร	4. เพื่อนของนักเรียนดันคนที่ยืนอยู่หน้านักเรียน ในขณะที่กำลังขึ้นเรือหรือรถไฟ จะเกิดอะไรขึ้นถ้านักเรียนทำตาม นักเรียนจะบอกเพื่อนอย่างไร นักเรียนจะทำอย่างไร
5. ไม่มีที่ว่างจะวางกระเป๋าให้นักเรียน เพื่อนบอกให้นักเรียนวางกระเป๋าไว้ตรงทางเดิน จะเกิดอะไรขึ้นถ้านักเรียนทำตาม นักเรียนจะบอกเพื่อนอย่างไร	6. เพื่อนของนักเรียนทำให้นักเรียนยืนชิดขอบชานชาลารถไฟ จะเกิดอะไรขึ้นถ้านักเรียนทำตาม นักเรียนจะบอกเพื่อนอย่างไร นักเรียนจะทำอย่างไร
7. นักเรียนรุ่นพี่กำลังโยนสิ่งของออกไปนอกหน้าต่างรถ และทำให้นักเรียนทำตาม จะเกิดอะไรขึ้นถ้านักเรียนทำตาม นักเรียนจะบอกเพื่อนอย่างไร นักเรียนจะทำอย่างไร	8. รถรับส่งนักเรียนกำลังจะวิ่งออกไป และเพื่อนของนักเรียนกล่าวขึ้นมา “นายว่าเราทั้งคู่วิ่งไปขึ้นรถทันไหม” จะเกิดอะไรขึ้นถ้านักเรียนทำตาม นักเรียนจะบอกเพื่อนอย่างไร นักเรียนจะทำอย่างไร

ภาคผนวก

ใบความรู้

ใบความรู้หมายเลข 1	หยุด มอง ฟัง คิด
ใบความรู้หมายเลข 2	บริเวณที่ปลอดภัยสำหรับคนเดินเท้า
ใบความรู้หมายเลข 3	อุปกรณ์ป้องกันสำหรับคนโดยสาร
ใบความรู้หมายเลข 4	การใช้บริการรถโดยสาร
ใบความรู้หมายเลข 5	การใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะ
ใบความรู้หมายเลข 6	ปัญหาในการใช้รถใช้ถนน
ใบความรู้หมายเลข 7	การสำรวจความพร้อมและความสามารถของเด็ก
ใบความรู้หมายเลข 8	แบบบันทึกการปฏิบัติกิจกรรมที่บ้าน
ใบความรู้หมายเลข 9	จดหมายชี้แจงผู้ปกครอง

ใบความรู้ 1

หยุด มอง ฟัง คิด

1 หยุด ยืนบนทางเท้าหรือไหล่ทางให้ห่างจากขอบถนน

2 มอง ให้ทั่วทุกทิศทาง เพื่อให้เห็นสภาพการจราจร

3 ฟัง ให้ทั่วทุกทิศทาง เพื่อรับรู้สภาพการจราจร

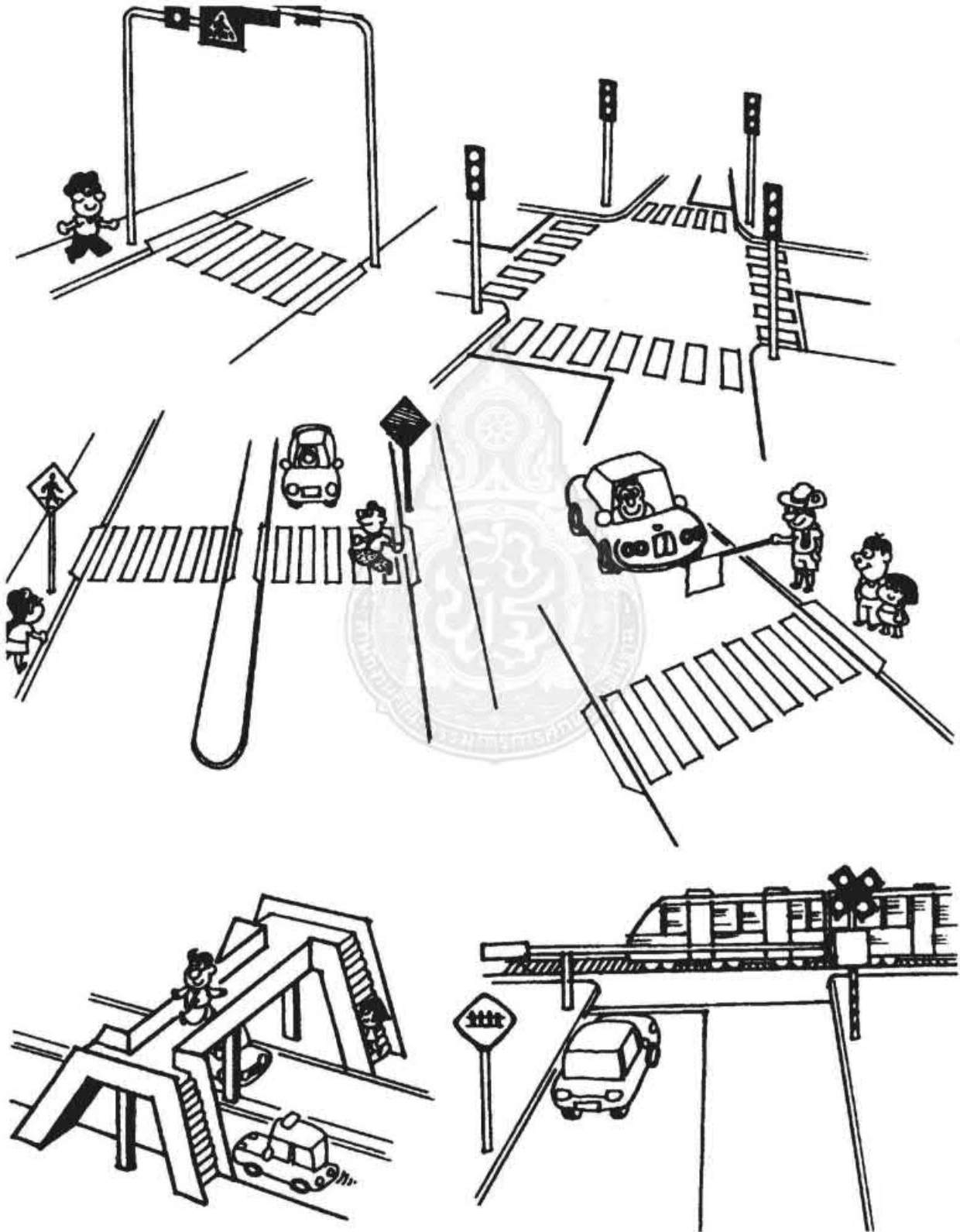

4 คิด ถึงความปลอดภัยที่จะข้ามถนน ข้ามถนนเมื่อถนนว่าง หรือเมื่อการจราจรหยุดสนิท

5 เดิน ข้ามถนนเป็นเส้นตรง คอยมองและฟังเสียงรถขณะข้ามถนน

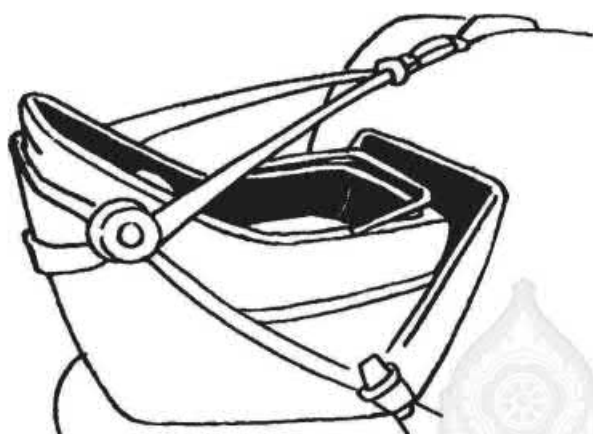
ใบความรู้ 2

บริเวณที่ปลอดภัยสำหรับคนเดินเท้า

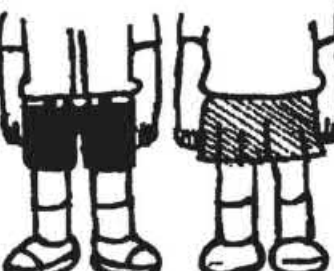
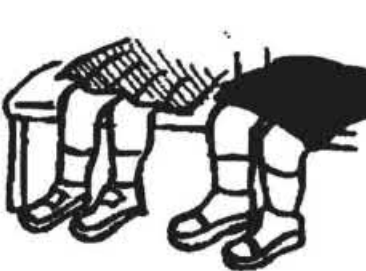
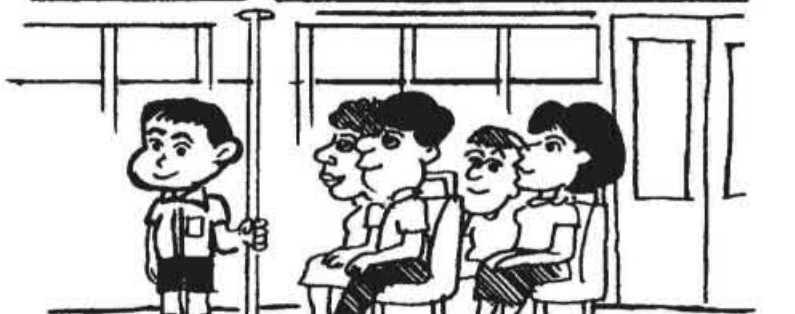
ใบความรู้ 3

อุปกรณ์ป้องกันสำหรับคนโดยสาร

ใบความรู้ 4

การใช้บริการรถโดยสาร

 ไม่เร่งรีบขณะขึ้นหรือลงรถ	 ระมัดระวังขณะก้าวขึ้นรถ	 หาที่นั่งหรือยืนที่ปลอดภัย
 นั่งให้เรียบร้อยขณะรถวิ่ง	 ไม่ส่งเสียงดังและปฏิบัติตนให้สุภาพ	 ระมัดระวังขณะก้าวลงจากรถ
 ยืนรอเป็นกลุ่มให้เรียบร้อย	 ไม่ยื่นอวัยวะส่วนใดออกนอกตัวรถ	 วางเท้าไว้บนพื้น
 ยืนให้ห่างจากประตู	 เมื่อไม่มีที่นั่ง ให้ยืนจับราวให้มั่นคง	

ใบความรู้ 5

การใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะ

ขั้นตอนการใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะอย่างปลอดภัย มีดังนี้

เดินอย่างระมัดระวังเมื่ออยู่ใกล้รถโดยสาร รถไฟ หรือเรือ
เดินอย่างเจียบๆ เป็นกลุ่มเล็ก ไม่ให้เกะกะผู้อื่น
รอจนกระทั่งรถโดยสาร รถไฟ หรือเรือจอดสนิทก่อนขึ้นไป
รออย่างใจเย็นในการขึ้นและลงจากยานพาหนะ อย่ารีบเร่งจนเกินไปหรือดันคนข้างหน้า
หาที่นั่งหรือยืนในที่ปลอดภัย
ถ้าไม่มีที่นั่ง ให้ยืนจับราวให้มั่นคงเพื่อป้องกันการล้ม ไม่ห้อยโหนนอกประตูหรือหน้าต่าง หรือนั่งบนหลังคา
ยืนห่างจากประตู
ไม่วางสัมภาระเกะกะทางเดิน
ไม่ยื่นศีรษะ แขน หรือขาออกนอกยานพาหนะ
อย่าพูดคุยเสียงดัง และรักษามารยาทที่ดีตลอดเวลา
รอให้คนโดยสารลงให้หมดก่อนจึงขึ้นยานพาหนะ
ขึ้นและลงจากยานพาหนะอย่างระมัดระวังทุกครั้ง
มองซ้ายและขวาเมื่อขึ้นและลงจากยานพาหนะ
ระวังในการขึ้นและลงบันไดทุกครั้ง

รถโดยสารประจำทาง รวมทั้งรถไฟฟ้า รถสองแถว รถแท็กซี่ หรือรถสามล้อเครื่อง

ยืนห่างจากขอบถนนและรออย่างสงบบริเวณป้ายหยุดรถประจำทาง
นั่งอยู่กับที่เมื่อยานพาหนะเคลื่อนที่
ในกรณีที่ต้องการข้ามถนน หลังจากลงจากยานพาหนะแล้วต้องรอจนกระทั่งยานพาหนะเคลื่อนที่จาก
จุดที่ยืนแล้วจึงข้ามถนน เพื่อที่จะได้มองเห็นการจราจรได้ชัดเจน
ในกรณีที่ไม่มีป้ายหยุดรถประจำทาง ควรรอให้ยานพาหนะหยุดที่ขอบถนนก่อนจึงขึ้นหรือลงจากยานพาหนะ
ควรบอกพนักงานขับรถให้จอดรถชิดขอบถนน ในกรณีที่ต้องหยุดบริเวณที่ไม่ปลอดภัย
ควรเรียกรถสองแถว รถแท็กซี่ หรือรถสามล้อเครื่อง บริเวณที่มีทางเท้า และเป็นจุดที่อนุญาตให้จอด
รับส่งคนโดยสาร

รถไฟ

ควรใช้ทางข้ามที่มีเครื่องหมายบอกอย่างชัดเจนทุกครั้งและปฏิบัติตามขั้นตอน หยุด มอง ฟัง คิด
ยืนห่างจากขอบชานชาลา (เส้นสีเหลือง/ขาว)
ระวังช่องว่างระหว่างชานชาลากับตัวรถ ก่อนที่จะก้าวขึ้นหรือลงทุกครั้ง

เรือ

ตรวจสอบว่า ที่ท่าเทียบเรื่อนั้นสามารถรับน้ำหนักได้เท่าไร ถ้าบนท่าเทียบเรือมีคนโดยสารจำนวนมากเกินกำหนด
ก็ควรรอบนฝั่ง
ควรนั่งอยู่กับที่เมื่อเรือเริ่มเคลื่อนที่
รอจนกระทั่งเรือจอดสนิทและเรือไม่โคลงแล้วจึงขึ้นหรือลงเรือ

ใบความรู้ 6

ปัญหาในการใช้รถใช้ถนน

กรณีไม่มีทางเท้า เดินในทิศทางที่สวนกับยานพาหนะ มองไปที่ผู้ขับขี่ยานพาหนะ เดินชิดขอบด้านขวามือให้มากที่สุด เท่าที่จะทำได้ สวมเสื้อผ้าที่มีสีสดใสหรือสีอ่อน พยายามเดินให้ห่างจากถนนในระยะ ที่ปลอดภัย	กรณีมีหัวมุมหรือทางแยกมากมาย ควรข้ามถนนตรงบริเวณทางแยก ที่มีสัญญาณไฟจราจร พยายามเลือกเส้นทางที่ปลอดภัย ใช้ขั้นตอน หยุด มอง ฟัง คิด	กรณีไฟสัญญาณจราจรไม่ทำงาน เดินไปข้ามถนนยังจุดถัดไป ที่มี สัญญาณไฟจราจร ควรขอความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่
กรณีถนนมีการจราจรคับคั่ง ใช้ทางข้ามที่มีสัญญาณไฟจราจร รอจนกระทั่งยานพาหนะเคลื่อนตัว ไปหมดแล้ว เลือกเส้นทางที่มีการจราจรเบาบาง ใช้บริการสถานที่อำนวยความสะดวก ปลอดภัยของคนเดินเท้า เช่น ทาง ม้าลาย หรือสะพานลอย เป็นต้น ใช้ขั้นตอน หยุด มอง ฟัง คิด	กรณีเป็นบริเวณคอสะพาน เนิน แอ่ง โค้ง หรือหักศอก พยายามอยู่ห่างจากเนินหรือแอ่ง ถ้าเป็นไปได้ ต้องแน่ใจว่าผู้อื่นสามารถมองเห็น ท่านได้อย่างชัดเจน ออกห่างจากทางโค้งหรือทางหักศอก เพื่อจะได้มองเห็นได้รอบทิศทาง ยืนในจุดที่ผู้ขับขี่สามารถมองเห็น ท่านได้อย่างชัดเจน ใช้ขั้นตอน หยุด มอง ฟัง คิด	กรณีถนนมีรถโดยสารหรือรถยนต์ จอดอยู่มาก พยายามหาจุดข้ามถนนที่ปลอดภัย รอจนยานพาหนะเคลื่อนผ่านไปจน หมด พยายามสบตาผู้ขับขี่และมองดู สภาพการจราจร ใช้ขั้นตอน หยุด มอง ฟัง คิด
กรณีถนนมี 4 ช่องจราจร ปฏิบัติเหมือนกับเป็นการข้ามถนน 2 ครั้ง ใช้บริการสถานที่อำนวยความสะดวก ปลอดภัยของคนเดินเท้า ใช้ขั้นตอน หยุด มอง ฟัง คิด ใน การข้ามถนนแต่ละครั้ง	กรณีทางข้ามไม่มีสัญญาณควบคุม พยายามสบตาผู้ขับขี่ ต้องแน่ใจว่ายานพาหนะทั้งหมด หยุดแล้ว ยังคงมองดูสภาพการจราจรใน ขณะที่ข้ามถนน ใช้ขั้นตอน หยุด มอง ฟัง คิด	กรณีทางข้ามสำหรับทางรถไฟ ฟังเสียงระฆังและมองสัญญาณไฟ กะพริบ ใช้ขั้นตอน หยุด มอง ฟัง คิด ทุกครั้ง และข้ามถนนตรงทางข้ามที่มีป้าย แสดงไว้ ห้ามข้ามถนนตรงด้านท้ายของ ขบวนรถไฟที่เพิ่งเคลื่อนตัวออกไป

ใบความรู้ 7

การสำรวจความพร้อมและความสามารถของเด็ก

ชื่อ.....นามสกุล.....
เลขที่.....ชั้น.....โรงเรียน.....

เด็กของท่านสามารถทำสิ่งเหล่านี้ได้หรือไม่

มองเห็นได้ชัดเจน	ได้/ไม่ได้
บอกวาลิ่งไหนอยู่ใกล้ที่สุดหรือไกลที่สุด	ได้/ไม่ได้
มองจากปลายหางตาทั้งสองข้างโดยไม่ต้องหันหน้า	ได้/ไม่ได้
ประเมินความเร็วของสิ่งทีเคลื่อนทีได้ถูกต้องหรือใกล้เคียง	ได้/ไม่ได้
มองตามการเคลื่อนไหวของสิ่งต่างๆ เช่น ลูกบอลทีกลิ้ง หรือยานพาหนะทีเคลื่อนที	ได้/ไม่ได้
ประเมินระยะทางระหว่างสิ่งทีอยู่ในรูปภาพ ทิวทัศน์ หรือรูปถ่าย	ได้/ไม่ได้
เดาะลูกบอลโดยไม่ต้องมอง	ได้/ไม่ได้
อธิบายสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุ และวิธีหลีกเลี่ยงได้	ได้/ไม่ได้
พิจารณาความเป็นไปได้หลายๆ ทางในการแก้ไขปัญหา	ได้/ไม่ได้
มีสมาธิดีแม้จะอยู่ในเหตุการณ์ที่น่าตื่นเต้น	ได้/ไม่ได้
นั่งรถจักรยานยนต์ได้อย่างสบาย และเอื้อมมือถึงระบบควบคุมรถได้อย่างง่ายดาย	ได้/ไม่ได้
สามารถบังคับรถจักรยานยนต์ได้อย่างคล่องแคล่ว (มีความแข็งแรงพอ)	ได้/ไม่ได้
สามารถเดินทรงตัวอยู่บนคานหรือทางเดินแคบๆ	ได้/ไม่ได้
ขี่รถจักรยานได้อย่างปลอดภัย	ได้/ไม่ได้

ใบความรู้ 8

แบบบันทึกการปฏิบัติกิจกรรมที่บ้าน

ชื่อ.....

อาจารย์.....

ชั้น.....

บันทึกสำหรับอาจารย์

การบ้าน	วันที่ส่ง	กำหนดส่ง	ข้อคิดเห็น

ใบความรู้ ๑

จดหมายชี้แจงผู้ปกครอง

เรื่อง

เรียน ท่านผู้ปกครอง

บุตรหลานของท่านกำลังจะได้รับการอบรมเรื่องการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย

ในรายวิชา.....

วิชานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

ช่วยให้เด็กมีพัฒนาการสามารถปฏิบัติตนอย่างปลอดภัยและมีความรับผิดชอบเมื่อใช้รถใช้ถนน

สนับสนุนให้เด็กได้เรียนรู้และรู้จักเลือกเส้นทางที่ปลอดภัยในการเดินทางไปสถานศึกษา

ช่วยให้ท่านได้เห็นขีดจำกัดของเด็กเมื่อต้องเตรียมพร้อมในการใช้รถใช้ถนน

ช่วยให้ท่านได้มีโอกาสทำกิจกรรมร่วมกับบุตรหลานเพื่อการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย

การจัดการเรียนการสอนจะประกอบด้วยการเรียนการสอนทั้งในและนอกชั้นเรียน และการทำกิจกรรมที่บ้าน บุตรหลานของท่านจะได้รับการอบรมและเรียนรู้เพื่อเป็นคนเดินเท้าที่ดี และเป็นคนโดยสารที่มีความรับผิดชอบ

ในการช่วยให้บุตรหลานของท่านมีทักษะที่ปลอดภัย สิ่งสำคัญ คือท่านจะต้องกระตุ้นให้เด็กคำนึงถึงประเด็นความปลอดภัยทุกครั้งที่ท่านและเด็กกำลังใช้รถใช้ถนนด้วยกัน โปรดพูดคุยถึงสิ่งที่ท่านปฏิบัติ พร้อมให้เหตุผล ซึ่งจะช่วยให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ใช้รถใช้ถนนที่ถูกต้องปลอดภัยหรือที่เป็นอันตราย

ขณะที่ท่านและบุตรหลานปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน ท่านควรพูดคุยกับเด็กเกี่ยวกับประเด็นการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย ตัวเด็กเองจะได้มีโอกาสฝึกฝนทักษะด้านความปลอดภัย และท่านก็จะได้ทราบความก้าวหน้าของเด็กในการเรียนรู้และปฏิบัติตน

เป็นเรื่องที่สำคัญยิ่งที่เด็กในวัยนี้จำเป็นต้องเรียนรู้ทักษะด้านการใช้รถใช้ถนนที่ถูกต้องปลอดภัย เพราะการปฏิบัติของเด็กยังไม่สม่ำเสมอ วันนี้อาจปฏิบัติตามกฎระเบียบทุกประการ แต่พรุ่งนี้อาจปฏิบัติตรงกันข้ามหรือไม่ปฏิบัติเลย และการเรียนการสอนที่จัดขึ้นอาจไม่สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเด็กได้ในทันทีทันใด หรือเด็กสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ได้ทันที ดังนั้น จึงขอความกรุณาจากท่านให้ช่วยดูแลบุตรหลานอย่างใกล้ชิด และสอนการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัยแก่บุตรหลานของท่านอย่างต่อเนื่อง

หากท่านมีข้อสงสัยประการใดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนดังกล่าว โปรดติดต่อสอบถามได้ตลอดเวลาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านในการดำเนินการเรียนการสอนอันสำคัญยิ่งนี้

ขอแสดงความนับถือ

ลายเซ็น.....

(.....)

ตำแหน่ง

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้คำปรึกษาในการพัฒนาคู่มือฉบับนี้

ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	หน่วยงาน
1.	นายระพีพัทธ์ จารุศล	ผู้ช่วยเลขาธิการ	สำนักงานคณะกรรมการ จัดระบบการจราจรทางบก (สจร.)
2.	ศ.ดร.ยอดพล ธนาปริบูรณ์	ศาสตราจารย์	คณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย (เอไอที)
3.	รศ.มาลี บุญศิริพันธ์	รองศาสตราจารย์	คณะวารสารศาสตร์ และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
4.	นายวิภาคย์ ธนรัช	ผู้อำนวยการ	สำนักงานคณะกรรมการ ป้องกันอุบัติภัยแห่งชาติ (กปอ.)
5.	ผศ.ดร.ประศักดิ์ หอมสนิท	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
6.	นางสุกัญญา งามบรรจง	นักวิชาการศึกษา 8 ว.	กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
7.	นายปรีชา ชูทรัพย์	ผู้อำนวยการพิเศษ	ศูนย์ความปลอดภัยคมนาคม กระทรวงคมนาคม
8.	นางสุนันท์ เจียรกุล	ศึกษานิเทศก์ 7	กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
9.	นายเลิศ วุฒิชชาติปรีชา	ศึกษานิเทศก์ 7	กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
10.	นายเกษมณิต์ ทองสัมฤทธิ์	ศึกษานิเทศก์ 7	สำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ (สพช.) กระทรวงศึกษาธิการ
11.	ดร.สมบัติ ศรีทองอินทร์	ศึกษานิเทศก์ 6	สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาเอกชน (สช.) กระทรวงศึกษาธิการ
12.	พ.ต.ท.บุญเกิด มาอ่อง	รองผู้กำกับการฝ่ายอำนวยการ	สถานีตำรวจนครบาลพญาไท สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
13.	นางสาวสุภาวดี สุขมัน	หัวหน้าฝ่ายมาตรฐานและคุณภาพ	กรมการขนส่งทางบก กระทรวงคมนาคม

รายนามคณะกรรมการอำนวยการและคณะทำงาน
โครงการเงินกู้ธนาคารพัฒนาเอเชีย เพื่อพัฒนาแผนงาน/โครงการ บุคลากร และสื่อ
สำหรับการดำเนินงานรณรงค์เสริมสร้างวินัยจราจรเด็กและเยาวชนในสถานศึกษา
ของกระทรวงศึกษาธิการ
(ภายใต้แผนพัฒนาทางหลวงระยะที่ 5 แผนปฏิบัติการป้องกันและรักษา
มลภาวะสิ่งแวดล้อม 3 ด้าน เงินกู้ธนาคารโลก ของกระทรวงคมนาคม)

1. คณะกรรมการอำนวยการโครงการฯ ประกอบด้วย

1.1 ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	ประธานกรรมการ
1.2 รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้รับมอบหมาย	รองประธานกรรมการ
1.3 รองปลัดกระทรวงคมนาคม (ฝ่ายการขนส่งทางบก)	รองประธานกรรมการ
1.4 ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือผู้แทน	กรรมการ
1.5 ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือผู้แทน	กรรมการ
1.6 อธิบดีกรมการขนส่งทางบก หรือผู้แทน	กรรมการ
1.7 อธิบดีกรมวิชาการ หรือผู้แทน	กรรมการ
1.8 อธิบดีกรมสามัญศึกษา หรือผู้แทน	กรรมการ
1.9 อธิบดีกรมพลศึกษา หรือผู้แทน	กรรมการ
1.10 อธิบดีกรมอาชีวศึกษา หรือผู้แทน	กรรมการ
1.11 อธิบดีกรมศิลปากร หรือผู้แทน	กรรมการ
1.12 อธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน หรือผู้แทน	กรรมการ
1.13 อธิการบดีสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล หรือผู้แทน	กรรมการ
1.14 เลขาธิการสภาสถาบันราชภัฏ หรือผู้แทน	กรรมการ
1.15 เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาเอกชน หรือผู้แทน	กรรมการ
1.16 เลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ หรือผู้แทน	กรรมการ
1.17 เลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ หรือผู้แทน	กรรมการ
1.18 ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการขนส่งและสื่อสาร กระทรวงคมนาคม	กรรมการ
1.19 ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	กรรมการ
1.20 ผู้อำนวยการสถาบันการแพทย์ด้านอุบัติเหตุและสาธารณสุข กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข	กรรมการ
1.21 ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการป้องกันอุบัติเหตุแห่งชาติ	กรรมการ
1.22 ผู้อำนวยการสำนักวิศวกรรมและความปลอดภัย กรมการขนส่งทางบก	กรรมการ
1.23 ผู้บังคับการกองตำรวจทางหลวง	กรรมการ

1.24	ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล	กรรมการ
1.25	ผู้บังคับการกองบังคับการตำรวจจราจร	กรรมการ
1.26	ผู้ช่วยปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่รับผิดชอบงานกิจการพิเศษ	กรรมการและเลขานุการ
1.27	ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการพิเศษ
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ
และผู้ช่วยเลขานุการ
1.28	นายเฉลิมชัย สุวรรณรัตน์ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 6
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ
และผู้ช่วยเลขานุการ
1.29	นางสาวอภิญญา บุญจิตต์ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 6
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ
และผู้ช่วยเลขานุการ

มีอำนาจหน้าที่

1. ให้คำปรึกษาแนะนำ และให้ข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ของโครงการ
2. แต่งตั้งคณะกรรมการฯ คณะอนุกรรมการฯ หรือคณะทำงานฯ ด้านต่างๆ ของโครงการได้ตามความเหมาะสม
3. กำกับ ดูแล มอบหมายสั่งการให้คณะกรรมการฯ คณะอนุกรรมการฯ หรือคณะทำงานฯ ดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

2. คณะทำงานโครงการฯ ประกอบด้วย

2.1	ผู้ช่วยปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่รับผิดชอบงานกิจการพิเศษ	ประธานคณะทำงาน
2.2	ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการพิเศษ
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	รองประธานคณะทำงาน
2.3	นายปรีชา ชูทรัพย์ ผู้อำนวยการพิเศษ กระทรวงคมนาคม	คณะทำงาน
2.4	นางสุกัญญา งามบรรจง นักวิชาการศึกษา 8 ว. กรมวิชาการ	คณะทำงาน
2.5	นายบรรเท็ง จันทน์เวศน์ อาจารย์ 3 ระดับ 8 กรมสามัญศึกษา	คณะทำงาน
2.6	นางศรีประภา เกิดกรุง เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 7/8 ว.
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	คณะทำงาน
2.7	พันตำรวจโทประภาส แสงดีจริง
รองผู้กำกับการฝ่ายจราจร สถานีตำรวจนครบาลหัวหมาก	คณะทำงาน
2.8	พันตำรวจโทบุญเกิด มาอ่อง
รองผู้กำกับการฝ่ายอำนวยการ สถานีตำรวจนครบาลพญาไท	คณะทำงาน
2.9	พันตำรวจโทสราพงษ์ พูลสมบัติ
รองผู้กำกับการฝ่ายจราจร สถานีตำรวจนครบาลบางเขน	คณะทำงาน
2.10	นายพงษ์เทพ คงสวัสดิ์ อาจารย์ 2 ระดับ 7
กรมสามัญศึกษา	คณะทำงาน
2.11	นายเฉลิมชัย สุวรรณรัตน์ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 6
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	คณะทำงาน
2.12	นางสาววิพรพรรณ วัชรวงศ์กุล เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 6
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	คณะทำงาน

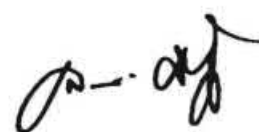
2.13 นางสาววิภา บุญศักดิ์ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 6
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	คณะกรรมการ
2.14 จำลิตำรวจสมศักดิ์ ศรีสำอำงค์ เจ้าหน้าที่ตำรวจจรำจร
สถำนตำรวจนครบำลพระโขง	คณะกรรมการ
2.15 ว่ำที่ร้อยตรีวิวัฒน์ พฤษภำทวิกุล เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 4
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	คณะกรรมการ
2.16 นางสาวอภิญญำ บุญจิตต์ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 6
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	คณะกรรมการ
และเลขำนุกำร
2.17 นายเกรียงศักดิ์ สิทธิเสน เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 6
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	คณะกรรมการ
และผู้ช่วยเลขำนุกำร
2.18 นางสาวพุทธรำช เรืองอำจ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 5
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	คณะกรรมการ
และผู้ช่วยเลขำนุกำร

มีอำนำจหน่ำที่

1. จัดทำแผนพัฒนำและประสำนกำรดำเนินกำรระหว่างคณะกรรมกำรฯ คณะอนุกรรมกำรฯ คณะทำงานฯ และคณะที่ปรึกษำแต่ละฝ่ำยให้เกิดควำมร่วมมือในกำรดำเนินกำรอย่างมีประสิทธิภาพ
2. ประสำนกำรปฏิบัติงานกิจกรรมกับหน่วยงำนทำงกำรศึกษำ และสถำนศึกษำเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อกำรเสริมสร้ำงวินัยจรำจรเด็กและเยำวชนของชำติให้มีวินัยในกำรใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัยเพื่อป้องกัน และลดอุบัติเหตุบนถนน
3. ปฏิบัติงำนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงกำรฯ ตำมที่คณะกรรมกำรอำนำจกำรหรือประธำนคณะกรรมกำรอำนำจกำรมอบหมำย ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อทำงรำชกำร

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ล้ง ณ วันที่ 9 พฤษภาคม พ.ศ. 2543

(นายสมศักดิ์ ปริศนานันทกุล)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

รายนามคณะกรรมการบริหารงาน กำกับศึกษา ดูแล ตรวจสอบ และติดตามการดำเนินงานของ
ที่ปรึกษาตามโครงการเงินกู้ธนาคารพัฒนาเอเชีย เพื่อพัฒนาแผนงาน/โครงการ บุคลากร และสื่อ
สำหรับการดำเนินงานรณรงค์เสริมสร้างวินัยจราจรเด็กและเยาวชนในสถานศึกษา

ของกระทรวงศึกษาธิการ

(ภายใต้แผนพัฒนาทางหลวงระยะที่ 5 แผนปฏิบัติการป้องกันและรักษา
มลภาวะสิ่งแวดล้อม 3 ด้าน เงินกู้ธนาคารโลก ของกระทรวงคมนาคม)

คณะกรรมการบริหารงาน กำกับศึกษา ดูแล ตรวจสอบ และติดตามการดำเนินงานโครงการฯ ประกอบด้วย

1. ผู้ช่วยปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่มีหน้าที่รับผิดชอบงานกิจการกรมพิเศษ ประธานคณะกรรมการโครงการ
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
2. ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการพิเศษ รองประธานคณะกรรมการโครงการ
สำนักงานกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
3. นายปรีชา ชุทธิพงษ์ ผู้อำนวยการพิเศษด้านเศรษฐกิจการขนส่งและสื่อสาร กรรมการ
สำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม
4. พ.ต.ท. ประภาส แสงติ่งจริง รองผู้กำกับการฝ่ายจราจร กรรมการ
สถานีตำรวจนครบาลหัวหมาก
5. นายพงษ์เทพ คงสวัสดิ์ อาจารย์ 2 ระดับ 7 กรรมการ
สำนักงานสามัญศึกษากรุงเทพมหานคร กรมสามัญศึกษา
6. นายเฉลิมชัย สุวรรณรัตน์ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 6 กรรมการ
สำนักงานกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
7. นางสาวอภิญญา บุญจิตต์ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 6 กรรมการ
สำนักงานกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
8. นายเกรียงศักดิ์ ลิทธิเสน เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 6 ว. กรรมการ
สำนักงานกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
9. นางสาวพุทธรักษา เรืองอาจ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 5 กรรมการและเลขานุการ
สำนักงานกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

มีอำนาจหน้าที่

1. ให้ประธานคณะกรรมการโครงการเป็นผู้อำนวยการบริหารและประสานงานโครงการร่วมกับคณะกรรมการ
อื่นๆ คณะที่ปรึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เกิดผลสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ของโครงการและเกิดประโยชน์
สูงสุดต่อทางราชการ

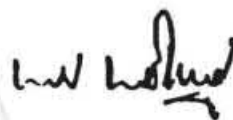
2. ให้คณะกรรมการโครงการมีหน้าที่บริหารโครงการ กำกับศึกษา ดูแล ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและ อนุมัติการดำเนินงานของที่ปรึกษาให้เป็นไปตามข้อกำหนดเนื้อหาทางงานและข้อเสนอแนะทางเทคนิค และข้อเสนอแนะ ด้านการเงิน ที่ระบุไว้ในสัญญาว่าจ้างที่ปรึกษาจนเสร็จสิ้นสัญญาว่าจ้าง

3. ให้ประธานคณะกรรมการโครงการมีหน้าที่อนุมัติการเบิกจ่ายเงินกู้สำหรับว่าจ้างคณะที่ปรึกษาตามสัญญา โดยให้เป็นไปตามระเบียบของแหล่งเงินกู้และระเบียบทางราชการจนเสร็จสิ้นการว่าจ้างดังกล่าว

4. ให้ประธานคณะกรรมการโครงการและคณะกรรมการพิจารณาปรับแผนบริหารโครงการได้ตามความ เหมาะสม หากเกิดความไม่สะดวกหรือมีข้อขัดขัดโดยการปรับจะต้องอยู่ในกรอบของข้อเสนอทางเทคนิคและข้อเสนอ ทางการเงินที่ได้เจรจาต่อรองไว้ในขั้นสุดท้าย รวมทั้งเน้นให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อทางราชการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้ จนเสร็จสิ้นสัญญาการว่าจ้างที่ปรึกษาตามที่ระบุไว้ในการลงนามในสัญญา

ลง ณ วันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2543

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'พณ พงษ์ไพฑูลย์'.

(นายพณ พงษ์ไพฑูลย์)
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

รายนามคณะที่ปรึกษา

รายนามคณะที่ปรึกษาโครงการจัดจ้างที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแผนงาน/โครงการบุคลากร
และสื่อรณรงค์เสริมสร้างวินัยจราจรเด็กและเยาวชน

คณะที่ปรึกษาจากบริษัท เอ อาร์ อาร์ บี โทรนสพอร์ต รีเสิร์ช ประเทศออสเตรเลีย (ARRB Transport Research, Ltd., Australia)

1. Mr. Robert Klein	ผู้จัดการโครงการ
2. Dr. Peter Caimey	ผู้เชี่ยวชาญหลักด้านการค้นคว้าวิจัย
3. Ms. Wendy Stephenson	นักวิเคราะห์ข้อมูล
4. Mr. Barry Scott	ผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาสื่อ
5. Mr. Ian Hughes	ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาสื่อและการฝึกอบรม

คณะที่ปรึกษาฝ่ายไทย จากบริษัท โทรานส์คอนซัลท์ จำกัด

1. รศ.ดร.อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง	ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาและสื่อ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ผศ.ดร.เอ็มอัชมา วัฒนบุรานนท์	ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. ดร.พนม คลีฉายา	ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบประเมินผล
และการฝึกอบรมการใช้สื่อ
4. นายวรพจน์ ส่งเจริญ	ผู้เชี่ยวชาญและดูแลด้านการผลิตสื่อ
5. นายทศพล ชัยพิทักษ์โรจน์	วิศวกรจราจรและขนส่ง

ฝ่ายจัดการธุรการของคณะที่ปรึกษา

1. นางสาวสุภาพร แก้วก้อ	หัวหน้าคณะฯ
2. นางสาวสุวรรณี หมิงประเสริฐ	ธุรการด้านการเงิน
3. นางสาวศิริพร สุ่มประดิษฐ์	เจ้าหน้าที่พิมพ์ติด

ประสานและเรียบเรียงด้านภาษา

นางสาวพรหมพร พิณเจริญพันธุ์

B.A. Psychology, University of Saskatchewan, Canada.

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
Ministry of Education
โทรศัพท์ 0-2281-8882

สงวนลิขสิทธิ์
ผลิตเผยแพร่เพื่อการศึกษา
ห้ามจำหน่าย